SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON D C

Пам'ятайте про Україну!

# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 27-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 27, 1979 No. 220. VOL. LXXXVI.

## ОКРУГА ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В НЮ ГЕЙВЕНІ ВІДБУЛА НАРАДИ

Ню Брітен, Конн. — У неділю, 16-го вересня, тут у приміщеннях Українського Горожанського Клюбу відбулись організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Ню Гейвену і околиць, в яких взяли участь 22 представники і конвенційні делегати всіх 18-ох Відділів Округи.

У нарадах взяли участь головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис та головний контролер проф. Іван Телюк. Нарадами проводив голова Округи д-р Михайло Снігурович, а секретарював Тарас Сливінський.

Звітуючи про організаційну діяльність д-р Снігурович ствердив, що Округа придбала досі 49 нових членів та що до того числа особливо причинився Т. Сливінський, секретар 59-го Відділу у Бриджпорті, який зорганізував 23 нові члени. С. Кравець приєднав сім нових членів, а проф. Телюк п'ють. Д р Снігурович звернувся із закликом до всіх секретарів, організаторів і конвенційних делегатів посилити організаційну працю з метою осягнути квоту 150 нових членів.

Д-р І. Флис, подаючи загальний огляд про стан УНСоюзу, ствердив, що майно зросло за останніх вісім місяців на 385,000 дол. до загальної суми понад 43, 500,000 дол. За біжучий рік членам виплачено дивіденду на суму 528,000 дол. Хоча в новій будівлі ще не вдалось винайняти два і пів поверха, то будівля вповні себе сплачує.

У справі грошових заборгувань, головний предсідник поінформував, що УНСоюз закликає своїх членів дальше інвестувати їхні гроші у цих позичках, за які УНСоюз виплачує дивіденду у висоті 8 відсотків Менше як одна третина членів, які є власниками таких заборгувань, висловили бажання одержати повну виплату з 1-им жовтня ц. р., згідно з первісною умовою. Д-р Флис звернувся до присутніх із закликом використати цю нагоду на високовідсоткову інвестицію їхніх грошей в УНСоюзі.

Проф. Телюк у своєму слові звернув увагу, що під цю пору чути багато критичних голосів в сторону УНСоюзу, буцім то за його встрявання у політичні справи української громади. Він остерігав, що неперебірчива критика може надщербити УНСоюз, але висловив віру, що УНСоюз продовжуватиме зростати у всіх ділянках його діяльности та надалі відіграватиме провідну ролю в житті української зорганізованої спільноти.

Окрему увагу, — твердив проф. Телюк, —слід присвятити молоді, яка часами виказує деяку химерність. Найкращий підхід до молоді—це різні спортові програми, відповідні культурно-розвагові імпрези та піддержка професійних організацій. Ідеї та енергію молодих людей слід спрямовувати в русло зорганізованого громадського життя, що запевнить його тяглість. Це відноситься зокрема до фінансово-економічних установ, — твердив проф. Телюк.

Запити до прелеґентів під час дискусії ставили пп. Ґлова, Мельник, Добчанський, Василенко і Кравець. Д-р Флис, проф. Телюк і д-р Снігурович дали вичерпні відповіді.

Д-р М. Снігурович запропонував, щоб з нагоди 85-ліття УНСоюзу члени Округ стейту Коннектикат відбули прогулянку до Статуї Свободи в Ню Йорку та до Української Будівлі УНСоюзу в Джерзі Ситі. Наради одобрили цю пропозицію, а д-р Флис заявив, що члени Головного Екзекутивного Комітету та працівники Головної Канцелярії та В-ва „Свободи" радо вітатимуть союзовців з Коннектикату.

Розмови на союзові і громадські теми продовжувались під час перекуски після формального закриття нарад.

## *БРАТСТВО І-ОЇ УД УНА В ЗСА ВІДБУЛО З'ЇЗД*

Ґлен Спей, Н. Й. (РҐ)-16-ий Крайовий Делеґатський З'їзд Братства кол. Вояків І-ої УД УНА в ЗСА, який щодва роки вибирає нову Крайову Управу, відбувся цього року під час Дня Праці 1-го та 2-го вересня ц. р., на Оселі Українського Братського Союзу в Ґлен Спей, Н. Й. З'їзд пройшов як звичайно, в діловій атмосфері, під знаком організаційного скріплення Братства та посилення видавничої діяльности.

З'їздом, у якому взяли участь 53 делеґати, уповноважених звиш 700-ма членами, керувала Президія на чолі з І. Скірою. Після прослухання звітів уступаючої Управи, Контрольної комісії та дискусії, Управі уділено абсолюторію з признанням. Нову Управу обрано одноголосно в складі: Б. Артимишин — голова, І. Скіра, О. Голинський, Л. Кусяка — заступники голови, Я. Палатайко та З. Завадович — секретарі, Е. Михайлів — фінансовий референт. Дальше до Управи ввійшли: О. С. Слупчинський, В. Мазяр, Б. Кашуба, К. Креховецький, В. Зуляк, М. Ліщинський, І. Телюк, Р. Гаєцький, В. Сімків, Е. Загачевський, Б. Семенюк, К. Григорович С. Мазурок, Р. Припхан та М. Трешневський. Контрольну комісію обрано в складі: М. Гись, Р. Данилюк, П. Буняк; Товариський суд: Ю. Тис-Крохмалюк, П. Семенюк та Д. Ліщинський.

Під час дискусії над видавничими справами заслухано доповідь ред. Юрія Тис-Крохмалюка, який очолює комісію видання історії Дивізії. Це видання буде спиратися на джерельному матеріялі, збіркою якого займається Ю. Тис-Крохмалюк та комісія. Книжка „Ріміні" під редакцією й авторством В. Б. Будного появиться у розпродажі в найближчих тижнях.

Цьогорічний З'їзд відбувся в році, в якому Братство втратило двох генералів — сл. п. ген. полк. П. Шандрука та ген. пор. М. Крата, пам'ять яких вшановано мовчанкою на З'їзді, а в неділю по спільній Богослужбі за них та всіх померлих вояків Дивізії відслужено Панахиду на „Могилі-Пам'ятнику".

З'їзд привітали майже всі українські та українсько-американські громадські та молодечі організації, а в спільній вечері, на закінчення З'їзду, в якій, крім учасників взяли участь також деякі представники організацій. Почесним гостем був ген. Петро Григоренко. З'їзд привітали усно також такі гості: від Т-ва УПА ім. ген. Тараса Чупринки привіт склав п. Л. Футала, від УККА проф. І. Телюк — учасник З'їзду; п-і Ірина Куровицька привітала З'їзд від Крайової Пластової Старшини, побажавши новій Управі багато успіхів. Присутні на З'їзді зустріли оплесками імпозантну 5-членну делеґацію СУМ-А із головою п. М. Шміґлем, теж членом Братства. Промовляючи він привітав чле-

*(Закінгення на стор. 6)*

## ПОМЕР О. МИТРАТ Д-Р ВАСИЛЬ КУШНІР, ДОВГОРІЧНИЙ ПРЕЗИДЕНТ СКВУ І КУК

Вінніпеґ, Ман. — У вівторок, 25-го вересня, у ранніх годинах, тут помер на 87-му році життя о. митрат д-р Василь Кушнір, основоположник і двократний президент Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ), один із основоположників Комітету Українців Канади (КУК), його перший і довголітній президент та один із найбільш активних діячів української діяспори.

Отець митрат д-р В. Кушнір народився в селі Вікно у Західній Україні 17-го вересня 1893 року. Початкову і середню освіту закінчив у Тернополі і у Львові. Після звільнення з табору полонених в Італії після Першої світової війни вступив на теологічні студії у Богословській Семінарії у Львові, які опісля продовжував в Католицькому університеті в Інсбруці, Австрія, закінчуючи їх докторатом в 1929 році. У єрейський стан був висвячений в 1927 році. Від 1930 до 1934 року був професором теології у Богословській Семінарії у Станиславові.

До Канади о. д-р Кушнір прибув у травні 1934 року та поселився у Вініпегу. Одне з його досягнень — це побудова катедрального храму свв. Володимира і Ольги в 1947-51 рр. У 1951 році був відзначений Папою Пієм XII, а в 1968 році Блаженніший Патріярх Йосиф підніс його до сану митрата. У 1957 році о. д-р Кушнір став генеральним вікарієм Української Католицької Митрополії з осідком у Вінніпегу.

Поєднуючи здібності духовного і громадського політичного діяча, о. д-р Кушнір значно причинився до створення Комітету Українців Канади в 1940 році, став його першим президентом і очолював його до 1952 року, а опісля від 1957 до 1972 року, коли його обрано почесним президентом.

У 1947 році очолив Українську Пан-Американську Конференцію, яка й дала почин для скликання Першого СКВУ в 1967 році в Ню Йорку. Цей перший парлямент українців у вільному світі обрав д-ра Кушніра на голову Президії Секретаріяту СКВУ на перших два роки шістьрічної каденції згідно з прийнятою тоді ротаційною системою. СКВУ II, який відбувся в Торонто в 1973 році, обрав д-ра Кушніра на голову на повну п'ятьрічну каденцію, а делеґати СКВУ III обрали його на першого почесного президента СКВУ.

У 1946 році о. д-р Кушнір дав почин для створення Фонду Допомоги Українців Канади і з його доручення відвідав ряд таборів втікачів у Західній Европі з метою негайної допомоги їм.

Уряд Канади кількакратно доручував різні завдання о. д-рові Кушніреві. У 1954 році він був членом канадської делеґації для підписання декларації Атлянтійської Єдности, а в 1959 році був знову учасником конґресу цієї організації, який відбувся в Лондоні, Англія. В 1961-64 рр. він був членом Канадської Ради, від 1964 до 1967 року — членом ради директорів Канадської громадянської ради та інших крайових організацій і установ. За свої заслуги нагороджений кількакратно урядом Канади та різними українськими громадськими установами.



Св. п. о. митрат д-р Василь Кушнір

У 1944 році очолював делеґацію канадських українців під час створення Об'єднаних Націй у Сан Франсіско, Каліф., а в 1968 році був головою української делеґації на Міжнародній конференції в справі прав людини, яка відбулась в Теґрані, Іран.

Покійний втішався повагою і популярністю серед всіх українців Канади, ЗСА та інших країн вільного світу, які в його особі втратили визначного духовного і громадсько-суспільного діяча.

Панахида буде відправлена в суботу, 30-го вересня, а похорон — у понеділок, 1-го жовтня. Заупокійну Службу Божу в катедрі свв. Володимира і Ольги відправить Митрополит Кир Максим у сослуженні інших Владик УКЦ і духовенства.

## ЗСА ВИМАГАЮТЬ ВІД СССР ШАНУВАТИ ЇХНІ ІНТЕРЕСИ

Об'єднані Нації. — Державний секретар Сайрус Венс виголосив в минулий понеділок, 25-го вересня, на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй велику промову, в якій, між іншим, заявив, що „східньо-західні відносини можуть погіршитися, якщо одна сторона не буде шанувати інтересів другої".

Цей вислів стосувався головно перебування на Кубі совєтського війська, що спричинило схвилювання в американському суспільстві і напруження між ЗСА і СССР. Президент Картер раніше заявив, що „збереження статусу кво є для ЗСА несприятливе". Зрештою — Венс не розглядав ближче тієї проблеми у своїй промові на Генеральній Асамблеї, зате багато більше уваги присвятив справам на Близькому Сході. Признавши, що ізраїльсько-єгипетське замирення сприяє загальному замирення на Близькому Сході, державний секретар підкреслив, що тривкий мир на тому обширі може прийти щойно тоді, коли він охопить всі тамошні країни. Державний секретар поручав теж заступити тимчасове перемир'я в Ливані тривким миром. Він заповів, що ЗСА будуть переговорювати з усіма сторонами, заінтересованими в Ливані і тамошньому мирі та натякнув на можливість відкликання збройних частин Палестинської Визвольної Організації з прикордонної з Ізраїлем смуги у південному Ливані та в заміну й відтягнення ізраїльського війська з тамошнього кордону. У Ливані знаходиться коло 40,000 війська ворожої Ізраїлеві Сирії, яка сприяє терористичній Палестинській Визвольній Організації. Ізраїль вимагає, щоби Сирія відкликала відтіль своє військо — що ледве чи станеться.

## Державний секретар Венс перевів розмову з Громиком про військо СССР на Кубі

Об'єднані Нації. — Перебуваючи в Ню Йорку у зв'язку з нарадами Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, державний секретар Сайрус Венс перевів у минулий понеділок, 25-го вересня, понад одногодинну нараду з совєтським міністром закордоних справ Андреєм Громиком про справу совєтської бриґади на Кубі.

Хоча офіційно нічого не сказано про хід і вислід тієї розмови, крім заяви, що наради двох державних мужів будуть продовжуватися в найближчий четвер, газети здогадуються, що державний секретар Венс подав Громикові кілька компромісових можливостей розв'язки цієї проблеми. Одною з них мало би бути розв'язання тієї приґади, як збройної одиниці совєтської армії та передача її танків і іншої важкої зброї кубинському війську.

П'ятикратні зустрічі державного секретаря Венса з совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним у Вашінґтоні не дали ніякого позитивного висліду, бо амбасадор Добринін постійно повторяв, що та совєтська бриґада має виключно вишкільну місію на Кубі, не загрожує Америці та перебуває на Кубі вже від 60-их рр. Американський уряд хоче справу поладнати компромісово, щоб вона не перешкоджувала ратифікації американськосовєтського договору про обмеження стратеґічної атомової зброї (САЛТ II), бо деякі сенатори пов'язують ці дві справи.

## СОВЄТСЬКІ АҐЕНТИ ПРОНИКЛИ ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ ОН — КАЖЕ АРКАДІЙ ШЕВЧЕНКО

Лондон, Англія. — Аркадій Шевченко, високий совєтський дипломат, який в минулому році покинув дипломатичну службу і попросив права політичного азилю у З'єднаних Стейтах Америки, заявив, що аґенти совєтського КҐБ проникли до Генерального Секретаріяту Об'єднаних Націй і там ведуть підривну роботу.

А. Шевченко, як відомо, був одним із заступників генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма і тому він мав доступ до всіх важливих справ. В інтерв'ю, переданому британським телебаченням, він підкреслив, що Ню Йорк являється найважливішою базою совєтської аґентури у світі і тому там сконцентровано найбільше високовишколених аґентів. Він переконаний, що в Ню Йорку перебуває і займається шпигунством в користь СССР біля 300 професійних працівників совєтської розвідки, тобто аґентів КҐБ, серед яких є також спеціяльний заступник генерального секретаря ОН Вальдгайма.



Аркадій Шевченко

„Совєтські аґенти є Троянським конем у системі ОН", — заявив Аркадій Шевченко кореспондентам у своєму першому ґрунтовному публічному інтерв'ю від часу одержання азилю в 1978 році. „Якщо З'єднані Стейти Америки чи Велика Британія не зроблять відповідних протизаходів, — сказав Шевченко, — то совєтські аґенти робитимуть й далі що вони захочуть".

Інтерв'ю з А. Шевченком було передане британською телевізійною сіткою „Бі-Бі-Сі" як частина 50-хвилинної програми про шпигунство. Згідно з інформацією кореспондента Тома Манґолда, згадане інтерв'ю із Шевченком відбувалося в околиці Вашінґтону, де проживає цей совєтський втікач і де його переслухують службовці американської розвідчої служби.

На телевізії появилось також обличчя нової дружини А. Шевченка, але вона не брала участи в розмові. Коли дійшло до питання про згаданого спеціяльного асистента генерального секретаря ОН, то Шевченко відмітив, що йому було б прикро інформувати про цю справу Курта Вальдгайма, але тепер він зможе довідатись про цього совєтського шпигуна з передачі. Шевченко не подавав прізвища цього совєтського аґента, який виконує в ОН таку важливу функцію, але коментатор заявив, що єдиним росіянином на цьому пості є Віктор Лєсьовський

Інший, добре влаштований в ОН совєтський шпигун — це, на думку Шевченка, Ґелій Днєпровский, шеф персоналу ОН в Женеві, який є старшиною КҐБ і то високої ранґи.

Помимо того, що кожний службовець в ОН зобов'язаний бути льояльний суп-

*(Закінгення на стор. 6)*

## АМЕРИКАНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ В ОБОРОНІ МИКОЛИ РУДЕНКА

Ню Йорк (Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів). — Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів спільно з Американським ПЕН Клюбом виготовив петицію на захист ув'язненого Українського письменника Миколи Руденка, голови Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод.

Петицію підписали 47 визначних американських письменників — членів ПЕН Клюбу: Едвард Альбі, Роберт Бернштейн, Олга Карлайл, Наом Чомський, Аллен Ґінзбурґ, Елізабет Гардвик, Ірвінг Гав, Роберт Лифтон, Бернард Маламуд, Артур Міллер, Джон Апдайк, Гелен Вулф, Алфред Казін, Джон Гарднер, Ґрейс Пейлі та інші.

У петиції, між іншим сказано таке: „30-го червня 1977 року Микола Руденко, український поет, письменник і публіцист був засуджений радянським судом на 7 років ув'язнення і 5 років заслання за 'антисовєтську пропаґанду і аґітацію'... Рішення влади засудити Руденка на 12 років позбавлення волі є зокрема болюче, коли брати під увагу життьову біографію письменника і вчинені ним 'злочини'...

Як автор численних оповідань, есеїв і збірок поезій, Руденко був офіційно визнаним і апробованим письменником. Його книжки стали дуже широко популярні і друкувалися багатотисячними накладами...

На початку 1970-их років у Руденка виринули сумніви щодо правильности політики совєтського уряду і він став активним учасником руху за права людини. Його турбували зокрема порушення людських і національних прав українського народу...

Тому ми — письменники, видавці й редактори, звертаємося до світової спільноти літераторів активно і наполегливо захищати Миколу Руденка — ту забуту жертву переслідувань совєтського режиму.

Ми також закликаємо совєтських письменників і редакторів виступити в обороні безпідставно переслідуваного члена їхньої спільноти.

Останніми роками велика кількість письменників світу стала жертвою переслідування. У таких країнах, як Чіле, Іран, Арґентина, Чехо-Словаччина і зокрема в Совєтському Союзі відбуваються репресії проти найталановитіших поетів, письменників і публіцистів. Захищаючи Миколу Руденка, ми рівночасно солідаризуємося з усіма письменниками світу, які терплять під тоталітарними режимами — як лівих, так і правих, за своє бажання думати і писати відкрито та свобідно".

## Припускають, що совєтський уряд випустить родину Ващенків з американської амбасади у Москві

Москва. — „Ню Йорк Таймс" з датою 21-го вересня ц. ц. повідомив, що совєтський уряд згідний видати візи для родини Ващенків, але під цією умовою, що вона залишить американську амбасаду та повернеться до місця їхнього замешкання в Сибірі.

Цю пропозицію подав високий представник совєтського уряду на конференції з американським амбасадором у Москві. Пропозиція включала також запевнення совєтського уряду, що 7-ох п'ятидесятників не покарають, за те, що вони в червні 1978 року продерлися через совєтські сторожі під американською амбасадою, ввійшовши до неї.

Коли цю пропозицію переказали Ващенкам з тим, що, на думку амбасадора Туна ця пропозиція була щира, п'ятидесятники цілком не були нею „захоплені одначе приобіцяли над нею передумати. При зустрічі з американським кореспондентом в американській амбасаді вони одноголосно заявили, що вірять американському амбасадорові, але не вірять совєтським властям.

Провідник групи, Петро Ващенко, що має 53 роки та, дивлячись на його прізвище можна припускати, що він українець, заявив, що він та 6 інших членів групи, добровільно не залишать американської амбасади аж поки совєтський уряд не згодиться дати їм дозвіл на виїзд до ЗСА або до якоїсь іншої країни, де вони могли б вільно практикувати їхню релігію.

Дружина Петра Ващенка, Августина, що має 50 років, та їхні три дочки — Лідія, Лелія та Люба — всі три є понад 20 років, згідні з поглядом мужа та батька, як теж поділяють цю ж саму думку дві інші особи в „амбасадському азилі" — Марія Чмихалова та її 17-літній син, Тимотей.

Ващенки додали теж інші умови, а саме, що дозвіл на еміґрацію із СССР має бути применений до цілої родини Ващенків, 9-ро дітей у віці від 5-ох до 24-ох років, які є в Чорногорську в Сибірі, та сина Олександра, який відбуває трилітню кару в концтаборі за відмову служити в совєтській армії.

Справа Ващенків набрала розголосу на Заході, а в Америці нею зацікавилася група американських сенаторів на чолі з дж. Р, Байденом, демократом з Делаверу, в той час, коли вони були в Москві, щоб переговорювати в справі договору про САЛТ II.

Американський амбасадор Тун зустрівшись із совєтським міністром внутрішніх справ, ген. Ніколаєм А. Щелоковом, натякнув про розв'язку перебування Ващенків в амбасаді. У відповідь, ген. Щелоков сказав, що коли б п'ятидесятники внесли формальну аплікацію в справі одержання візи на виїзд закордон, то їх справа могла б бути полагоджена, але ці формальності вони мусять виповнити з Чорногорська, та звідтіля внести прохання на видачу віз. Совєтський міністер підтвердив, що совєтський уряд додержується постанови про злуку родин на підставі Гельсінкського договору.

Американська амбасада заявила, що пропозиція совєтських властей стосується не тільки родини Ващенків, включно з сином у таборі примусової праці, але також відноситься до Марії Чмихалової та її сина, що є разом з Ващенками в американській амбасаді.

Згідно з повідомленням американського кореспондента, амбасадор Тун доражджував п'ятидесятникам приняти пропозицію, хоча й немає стовідсоткової запоруки, що совєтський уряд видасть візу на виїзд із СССР. Амбасадор Тун, теж сказав, що це найдалі йдуча пропозиція, що її совєтський уряд може дати в тих обставинах, та що він вірить, що Москва додержить своєї обіцянки — не потягати родину Ващенків до судової відповідальности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## Папа в Америці

Відвідини Вселенського Патріярха Папи Івана Павла II в першому тижні жовтня 1979 в З'єднаних Стейтах Америки — це подія, яка далеко переступає межі зацікавлення одних тільки католиків в Америці, чи навіть одних тільки громадян цієї країни, без уваги на їх віровизнання. Юрисдикція Римського Папи простягається на кругло 500 мільйонів визнавців католицизму у світі, але його духовий вплив і значення сягає далеко поза католицький світ, — особливо від Другого Ватиканського Собору, що започаткував духову єдність всіх не тільки християн, але взагалі визнавців всіх релігій, які вірять в одного Бога. Щобільше, екуменізм охоплює подекуди й атеїстів, як людей, створених на образ і подобу Господа, та які сьогодні є недовірками, але завтра можуть прозріти у ньому. Тому моральний авторитет Папи — це авторитет найповажнішого носія і проповідника Христових ідей, які перетривали вже аж дві тисячі років всупереч усім найжорстокішим переслідуванням і перетривають до кінця світу, бо вони схоплюють все найшляхетніше, що його тільки міг проповідувати Бог-чоловік.

Очевидно, приїзд Папи Івана Павла II до Америки в першу чергу сколихнув кругло 50 мільйонами католиків в цій країні, які мають десять кардиналів і становлять один із найвпливовіших чинників у житті і розвитку цієї надпотуги.

Однак, за американською Конституцією — Церква відділена від держави. На цій підставі Найвищий Суд 17 червня 1883 року рішив, що обов'язкові молитви в публічних школах противляться Конституції. Це була нещаслива постанова, яка по нинішній день становить предмет суперечок і — за твердженням багатьох аналітиків — колись діждеться ревізії й анулювання. Адже на американських грошах видруковані слова „Ми віримо в Бога" й атеїсти не цураються визнавати їх та ганятись за ними, — на Біблію присягає кожний новообраний президент країни, у Конґресі є офіційний духовник, що молитвою розпочинає сесію, — поліція охороняє духовників і проповідників та береже ладу перед святинями всіх деномінацій в їх святкові дні, спортові дружини христяться чи й моляться перед виходом на грище, гимн „Благослови, Господи, Америку" (Ґад Блесс Амеріка) є гимном всіх американських патріотів, не тільки духовників і не тільки християн, — а бажання „Хай Тебе Бог благословить" („Ґад блесс ю") є свідоцтвом доброго виховання. І тому правильно можна було вичитати в одному з пречисленних коментарів американської преси з приводу приїзду Папи, що „відносини між Церквою і державою в Америці все ще є емоційною і контроверсійною проблемою". Ультра-лібералі, комуністи чи комунофіли, всі, що ворожі релігії й підшиваються під фірму „оборонців громадянських прав" („Американська унія для громадянських прав") використовують заповіджені відвідини Папи, щоби протестувати, ба навіть, як у Філядельфії, зголосили вже скаргу до суду, що не можна видавати грошей із стейтових чи міських джерел на будову спеціяльних вівтарів для Богослужб, ані робити будь-які інші грошові витрати, за вийнятком заплати за надслужбові години поліції, що буде охороняти Папу й зберігати лад на площах і вулицях, які заповняться десятками, а то й сотнями тисяч людей, що захочуть побачити Вселенського Патріярха. Але правильно сказав речник Бостонської архиєпархії: „Приїзд Папи має об'єднувати людей, а не їх роз'єднувати" і Церква здебільша сама покриє всі пов'язані з відвідинами Папи кошти.

Папа прибуде, щоби проповідувати єдність, щоби таврувати злочинство, щоби скріпити на дусі всіх тих, які охляли і зневірилися, бачучи, бачучи скрізь упадок моралі та, замість братолюбія, перемогу староримського вислову „людина людині вовк".

Для нас, українців, приїзд Папи Івана Павла II особливо приємний і бажаний з уваги власне на особу цього Вселенського Патріярха, який перший з усіх наступників святого Петра безпосередньо пізнав, що таке комуністичний режим, знає першорядно історію Сходу Европи й історію Української Церкви, і знає, що Совєтський Союз, тюрма народів, побудований на запереченні всякої моралі. Папа Іван Павло II відвідає у Філядельфії й тамошній український католицький собор Непорочного Зачаття. Всі українці без уваги на віровизнання, повинні вітати ці відвідини в українській святині, бо це не тільки маніфестація прихильности Папи до українців, але й ще одна назверхня маніфестація єдности українського народу з Християнською Церквою. Тому українці в Америці приєднуються до всіх тих американських громадян, які щиро і сердечно вітають Папу й радіють його відвідинами.

## З „гараздів" українського села

Новомануйлівка. — Читаючи про совєтські „гаразди" у совєтській пресі і водночас у листах читачів до редакції цих газет, часто можна вичитати про різні недоліки в харчуванні, мануфактурній промисловості, а то й про погані, занедбані дороги, як це останньо надруковано у київській „Радянській Україні". Властиво не так про погану дорогу, як про те, що у селі Новомануйлівці... взагалі немає дороги.

Мешканці цього села в листі до редакції скаржаться, що в їхньому колгоспі склалася така ситуація, що про автобуси подбали, але про дорогу до села Мануйлівки, розташованого 5 кілометрів від центральної садиби, й не думають, щоб її направити. Нарікають мешканці цього села, що й дітям треба їздити до школи, а як прийде негода, то вони змушені сидіти вдома, та й робітникам треба діставатися до міста. Кажуть вони, що вже не раз зверталися до голови колгоспу, щоб він нарешті взявся за впорядкування шляху, запитували й в інших „власть імущих" — „чи довго ще нам грязюку місити?" Але покищо, — пишуть мешканці цього села, — нічого не змінилося — „У непогоду автобуси стоять, а ми маємо йти, бо справа ж чекає".

Сподіються мешканці, що може з новим навчальним роком розглянуть їхню справу, але закінчують сумнівним тоном: „Невже й він не внесе ніяких змін, і ота дорога-баюра випаде з поля зору наших місцевих і районних керівників?"

Франц Липецький

## СОВЄТСЬКА БАЗА ВИПАДУ В ПІВДЕННОМУ ЄМЕНІ

На північний схід від Червоного моря лежить відома зі своїх багатств нафти Савдійська Арабія. На південному сході, між Савдійською Арабією та Індійським океаном, розташовані три менші держави: Оман, Південний Ємен, а на захід від нього Північний Ємен. На протязі багатьох років кремлівські лідери стараються поширити свої впливи в тих країнах. В Омані, наприклад, ще не так давно розгніздилися совєтські „дорадники" і „військові інструктори", які закликали до повстання проти влади султана,школили повстанські загони і вмовляли їх боротися, мовляв, за свободу у своїй країні. Населення Оману байдуже сприймало всякі революційні кличі й було невдоволене діяльністю совєтських „дорадників".

Не маючи більшого успіху в Омані, совєтські „дорадники" й „інструктори" пересунули свою діяльність до Південного Ємену, перейменованого на „Народну Демократичну Республіку Ємену".

Закордонні відвідувачі мешкають в Адені, в столиці Південного Ємену, в готелі „26 вересня". Цей готель міститься в дільниці, яку називають „Стімер Пойнт". Там знаходяться також закордонні амбасадори за вийнятком кількох англійців, мешканці готелю походять виключно з країн Східнього Бльоку: Чехо-Словаччини, Мадярщини, Польщі й Румунії. Відвідувачі є під постійним наглядом тайної поліції. В Адені дуже рідко можна бачити німців зі Східньої Німеччини і кубинців. Серед місцевого населення є вони непопулярні і мешкають ізольовано у своїх „колоніях" з власними шпиталями і школами. Москалів видно дуже часто. Це переважно залога великих воєнних кораблів, заякорених в гавані Адену. Їм вільно робити знімки, а забороняється під загрозою кари відвідувачам із Заходу. Центральна частина Адену робить враження великого міста Східнього Бльоку. На 1-го травня воно було переповнене червоними прапорами й кличами, як: „Вперед з виконанням п'ятирічного пляну". Міністерства, банки і поштові приміщення є вдекоровані великими портретами двох державних мужів — генерального секретаря Єменської Соціялістичної Партії Абел Фаштаг Ісмаіла і нового прем'єра Алі Нассера Мохаммеда. Поглиблення приязні й співпраці на базі принципу пролетарської солідарности розвивається з соціялістичними країнами, у першу чергу з Совєтським Союзом, та з іншими сегментами світового революційного руху. Приязнь і співпраця відбувається на мілітарній базі.

Приблизно 1,500 совєтських дорадників помагають завести сувору дисципліну серед 25,000 армії, яка є найкраще вишколеною армією в арабському світі. Біля 60 боєвих літаків і 300 танків совєтської або китайської конструкції перевищують слабо вишколену армію Північного Ємену. Приблизно 3,000 кубинців вишколюють південноєменську міліцію, яка налічує 55,000 членів одинокої Єменської Соціялістичної Партії, біля 400 німців зі Східньої Німеччини вишколюють політичну поліцію і тайну службу, яка інфільтрує аґентів до Північного Ємену, а звідти до Савдійської Арабії. У відплату, Савдійська Арабія припинила доставу нафтової ропи до рафінерій в Адені, в наслідок чого одна з найбільших рафінерій на Середньому Сході спала на 50 відсотків продукції.

Південний Ємен підтримує т. зв. Популярний фронт для звільнення Оману і Арабської затоки (ПФЛООҐ), який тепер відновив свою діяльність. Цю повстанську організацію від часу її мілітарної поразки в 1975 році, коли урядові війська Оману, підсилені військовими відділами шаха Ірану, звільнили частину провінції Дгофар, цілковито зреорганізовано. Тепер Популярний фронт має свої бюра в Тріполі,Багдаді Алжирі,, Дамаску і Бейруті (Ливан). Боєвиків Популярного Фронту вишколюють на території Південного Ємену, звідки вони переводять свої операції. Популярний фронт має добрі зв'язки з Совєтським Союзом, Східньою Німеччиною і Чехо-Словаччиною.

Положення на кордоні між Південним Єменом і Оманом останньо погіршилися тому, що султан Оману, після упадку шаха в Ірані, не може довше рахувати на поміч іранського війська.

Серед населення Південного Ємену росте невдоволення з приводу просовєтської політики нового уряду, який зі свого боку робить всі можливі заходи, щоб викорінити опозицію.

Додатньою сторінкою в Південному Ємені є те, що коли в Північному Ємені процвітає торгівля наркотиками, тут продукція, продаж і вживання наркотиків заборонені й суворо караються.

В програмі уряду Південного Ємену немає місця для мусулманського руху, тому теперішній розвиток в Ірані може мати для Демократичної Народної Республіки Ємену непередбачені наслідки.

Як бачимо, мрію московського царя Івана про опанування нафтових теренів Середнього Сходу переводять в життя його послідовники — червоні кремлівські ватажки. Чи їхня операція матиме успіх, чи заломиться — покаже недалека майбутність.

Марта Тарнавська

## МЕМУАРИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

[3]

Автор „Карнавалу історії" безоглядний у своїй чесноті із собою, у своїй отвертій щирості. Він не тікає від контроверсійних тем і не промовчує драстичних чи неприємних фактів, навіть коли це факти власної його біографії. Він не криється з тим, що був за юних літ щирим прихильником совєтської системи, що пропонував свої послуги навіть самому КҐБ. Він не замовчує того, що був колись антисемітом, і що за юних літ в зрусифікованій його ментальності майже не було проблисків української національної свідомости.

Плющ незвичайно цікаво й відверто трактує проблему антисемітизму в СССР і бачить його не лиш як продукт історії і політики, як сліпий національний і соціяльний протест, але теж і передусім як специфічне наставлення до людей. Він дає приклади упередженого відношення не лиш у стосунку до жидів, але теж до узбеків, кримських татар, українців, арабів, негрів. Цінні інформації Плюща про відверті виступи проти антисемітизму українських інтелектуалів, зокрема про промови в Бабиному ярі Івана Дзюби та Бориса Антоненка-Давидовича.

Зворушливий і повчальний процес, як Леонід Плющ поступово ставав українським патріотом-самостійником. Важливими етапами в цьому процесі були: знайомство з росіянкою Іриною Авдієвою, колишньою акторкою театру „Березіль", що передала Плющеві своє захоплення українською культурою; книга Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?", що відкрила Плющеві очі на національну політику Москви; та подорож у Карпати і до Львова, де Плющ уперше зустрівся із людьми, що вважали росіян окупантами, такими ж як колись були австрійці, поляки, німці.

Леонід Плющ говорить про „зони мовчання" — про теми, що є своєрідним „табу" в СССР. Сюди належать, крім антисемітизму і національних проблем, теж проблеми статтевого життя. Сексуальна гіпокритія совєтського суспільства заганяє людей в екстреми: з одного боку — сексуальна розбещеність, з другого — невротична абстиненція. Плющ описує конкретні випадки людських трагедій, спричинених невротичним трактуванням сексу, подає причини поширеної в різних формах проституції і окремо зупиняється над сексуальними проблемами в'язнів у совєтських тюрмах.

Автор „Карнавалу історії" — людина високогуманна і шляхетна. Його болить факт, що когось карають за те, що в нього знайшли самвидавні писання Плюща. Він старається розуміти й аналізувати думки опонентів, шукає причин для явищ, що їх він осуджує. У Плюща немає злоби і злосливости, навіть у відношенні до ворогів. Він ударяє по них не істерикою ненависти, а раціональною арґументацією та їдкою вникливою іронією. В сильветках своїх друзів-дисидентів Плющ намагається наголошувати те, що в людях найкраще. Про генерала Григоренка Плющ каже, що це „найбільш енергійний, відважний і політично вироблений чоловік, якого він знає". Валентина Мороза він називає „магнетичною особистістю", що вміє чарувати навіть своїх ідеологічних опонентів.

Цікаве відношення Леоніда Плюща до справ релігії. Бабуня, віруюча християнка, виховувала внука в релігійному дусі, і малий Леонід щойно в санаторії, під впливом інтенсивної антирелігійної пропаґанди, став атеїстом. (У санаторії Плющ попав вже на восьмому році життя, захворівши туберкульозою кости. Вийшов із санаторії п'ять літ пізніше, після операції, що зробила його калікою на ногу, але й дала змогу знову ходити). Леонід Плющ — як це видно із мемуарів — один із тих атеїстів, яких захоплюють релігійні проблеми, і що в питаннях етики ближчі до справжнього християнства, як деякі практикуючі „віруючі". Вже деякі його совєтські ментори пророкували йому, що він „погано скінчить", навернувшись на релігію, бо вважали, що шукання глузду життя — це суто релігійна справа. Серед книг, що їх уважно читає й аналізує Плющ, є теж Біблія, зокрема Євангелія, а Марксову фразу „Релігія — опій для народу" — фразу широко спопуляризовану атеїстичною пропагандою — Плющ ставить у ширший повніший контекст. Маркс говорив не лиш про наркотичну, задурманюючу функцію релігії — каже Плющ — він розвинув свою думку далі. Опій — не лиш задурманюючий наркотик, але і середник знечулення, і Маркс називав релігію теж і „серцем безсердечного світу" — фраза, що її не цитують і не популяризують антирелігійні пропагатори. Плющ не лиш застановляється над питаннями релігії

(Закінчення на стор. 5)

## ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

### ТРИ ВІЗІЇ СВІТУ

У сивій давнині передбачників майбутности називали віщунами, пророками, ворожбитами та астрологами. Сьогодні, з поступом знання, ця професія не перевелася, змінилися тільки її методи праці та її назва, що дістала наймення футурології.

Передбачення майбутности в нашій цивілізації основується на статистиці, теорії правдоподібности та інтерполяції кривих поступу. Немає сумніву в тому, що ітерполяція прийдешности на основі теперішности — річ, у великій мірі, суб'єктивна й через те ми маємо сьогодні аж три напрями, чи так сказати б, школи студій майбутности. І залежно від школи, до якої зачисляє себе даний футуролог, передбачення стану технології, стандарту життя та вимог праці в 2,000-ім році будуть різниться між собою діяметрально. Оптимісти в 2,000 році бачуть тріюмф технології, в якому кожна людина матиме для свого користування електронних та механічних роботів-чародіїв, які поруч з цілою низкою нових наукових відкрить в ляболаторіях, розв'яжуть задовільно усі проблеми нашого щоденного життя. Нові методи продукції та вирощування харчів з морських рибних фарм, перетворювання сировини в їстивні продукти шляхом різних, хемічних процесів, без потреби сіяння та збирання збіжжя, а також кормлення домашніх тварин, може довести до зникнення сьогоднішньої форми та характеру сільсько-господарської інституції. Ринок праці пошириться на фабрики та підприємства, побудовані на космічних сателітах та місяці, які будуть продукувати нові матеріяли,яких продукція буде обмежена або заборонена на землі законами забруднення довкілля.

Але, навіть, оптимісти погоджуються в тому, що перед людством стоїть ще багато проблем до розв'язання. Герман Кан, один з найбільш відомих футуристів оптимістичної школи, закінчує свою книжку „Наступних 2,000 літ" такою неоптимістичною прогнозою: післяіндустріяльний світ, що ми його передбачаємо, буде світом великого достатку, численних подорожей та позаземських контактів, в якому зникатимуть, повільно, різниці поміж народами.

Але цей світ буде також світом великої сили, що буде спроможна кермувати людьми й природою. І тут знову вирине питання, що сьогодні стоїть рубом перед людством: хто має тими силами керувати й маніпулювати і для якої мети?

Зате футурологи песимістичної школи заступають погляд, що людство опинилось в сліпій вулиці, з якої немає вже для нього вороття. Виразником цього погляду вважаються студії, проведені „Римським клюбом" (збір учених, філософів, соціологів, інженерів та економістів світу), який в своїм звіті-книжці „Межі росту" (1972) передбачає упадок нашої цивілізації, „впродовж наступних 50 літ, з приводу драстичного приросту населення, надмірного користування сировиною та пальним, безвідповідальности, та постійним збільшенням занечищення довкілля.

Електричне затемнення, що стало дійсністю в східніх Стейтах Америки в листопаді 1965 та в липні 1977 років становить приклад та предтечу технологічного заламання, що може стати дійсністю та сколихнути цілим світом кожної хвилини. На думку футурологів, ті речі повинні бути пересторогою для людства.

Італійський аналітик Роберт Ванка у своїй книжці „Грядуча темна доба" описує чорними кольорами рік 2,000, по такім технологічнім обвалі. В неминучій „темній добі" люди будуть дуже важко працювати для заспокоєння своїх основних потреб життя. Це зіпхне людство до світанку нашої цивілізації, яку будемо мусіли відбудовувати від основ.

Третя посередня група футурологів, або т. зв. реформатори, вірить в те, що в недалекій майбутності наступить революція оцінки вартостей, яка припинить сьогоднішню залежність людини від технології та дозволить людству на реалізацію своїх фізичних і духових потреб, без великих проблем. Економіст Е. Ф. Шумахер у своїй книжці „Мале є чудове" доказує потребу консервації наших природних ресурсів та добровільного обмеження їх споживання через більше використування сили людських м'язів та зворот до менше складних уладжень. У той спосіб людство матиме змогу не тільки зменшити витрату матеріялів і сировини, але також збільшити контролю над забрудненням довкілля.

Поруч цього запряження людини до фізичної праці хоч би частинно, причинилось до покращання стану його здоров'я та зменшення глобального безробіття.

Леся Панасюк-Джонс

## УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА У 100-ЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

[2]

Надзвичайно цікава й багата тема — „Іван Франко і Симон Петлюра" ще чекає свого дослідника. Петлюра написав одну з найкращих статтей про Івана Франка — „Іван Франко — поет національної честі". Ця стаття появилась у журналі „Украинская жизнь", яку редагував Симон Петлюра і яка виходила в Москві (1912-1917 рр.) російською мовою.

Завданням Симона Петлюри було інформувати росіян і зрусифікованих українців про українські справи. Це стало особливо важливим і критичним, коли російський уряд позакривав усі україномовні газети й журнали. Як більшість тодішніх українських діячів, Симон Петлюра писав багато. Бракувало сил і тому йому, як і іншим приходилось писати на найбільш різноманітні теми. Він також редагував „Вільну Україну", секретарював у щоденнику „Рада", і був редактором „Слова". Свою журналістичну працю Петлюра продовжував на еміграції в Парижі, де він заснував тижневик „Тризуб".

2. Щодо характеристики Симона Петлюри як людини —

Сучасники розповідають, що Симон Петлюра був життєрадісний, завжди повний творчого оптимізму, навіть у найтяжчі хвилини. Петлюра був знаний за свою відданість, упертість і непохитність у справі незалежности України. Цікаво зауважити, що ця його впертість увійшла у народні приказки. „Чого ти до мене причипився, як Петлюра до України?" — казали бувало люди. Чужинець, академік Федір Корш найскоріше оцінив Симона Петлюру. Цей великий учений пізнавши ближче Симона Петлюру мав сказати: „Українці самі не знають, кого вони мають серед себе. Вони гадають, що Петлюра — видатний редактор, патріот, громадський діяч тощо. Це все правда, але не ціла правда. Петлюра — безконечно вищий за те, що про нього думають. Він — з породи вождів, людина з того тіста, що колись у старовину закладали династії, а в наш демократичний час стають національними героями. Живе він у несприятливих умовах,не може виявити себе.Та хто знає, чи не зміниться все навкруги нас? А коли зміниться буде він вождем народу українського. Така його доля..." (Цит. за Максимом Славінським).

3. Чому саме Петлюрі, цивільній людині, належить честь і заслуга організації української армії, відновлення занедбаної традиції збройної боротьби за батьківщину?

Як було вже раніше сказано, Петлюра зацікавився військовими справами працюючи над архівом Кубанського Війська. Хоч він не був військовиком, Петлюра відразу зрозумів конечність свого власного війська для України. Тому ставши першим Генеральним Секретарем Військових Справ, Петлюра всю свою енергію спрямував на створення українських збройних сил. Йому прийшлося працювати в дуже несприятливих обставинах. Петлюра мусів невпинно боротись не тільки з опором російських кіл до українського війська, але й з постійними перешкодами деяких членів Центральної Ради, особливо з Володимиром Винниченком, який вважав українське військо непотрібним. Така постава змусила Петлюру вийти з уряду і організувати Гайдамацький Кіш Слобідської України, який у січні-лютому 1918 р. відіграв вирішальну ролю в боях за Київ і ліквідацію большевицького повстання, центром якого був Арсенал. Симон Петлюра користувався авторитетом і довір'ям всіх кіл, і особливою пошаною з боку Січових Стрільців. Вояки поважали його за леґендарну хоробрість, котра вперше проявилась тоді, коли він на чолі своїх гайдамаків штурмував і здобув Арсенал. Популярність Симона Петлюри серед українського народу була настілки велика, що майже за цілковитої відсутности охорони особи Головного Отамана за всі бурхливі роки вогню і бурі революції на нього не було ні одного замаху.

На жаль, не вистарчило часу подискутувати на болючу тему — Симон Петлюра і українсько-жидівські відносини, але хочемо нагадати, що убивця Петлюри і опісля жидівський „герой" мав кримінальне минуле. „Був під судом у Відні, у 1908 році був засуджений на 4 місяці каторожних робіт за крадіж з вломом, виселений з Будапешту за спроби привласнення чужого майна". (Цит. „Документ судової помилки. Процес Шварцбарта. Париж: Національне Видавництво в Европі, 1958, ст. 32-33). Обвинувачувати Симона Петлюру в антисемітизмі, а його уряд у відповідальності за жидівські погроми — це у першім випадку абсурд, а у другім — не відповідає історичним фактам.

З самих молодих літ Симон Петлюра турбувався долею всіх покривджених і пригноблених, і в тім числі жидів. Його перу належить передова до українського перекладу п'єси Є. Чірікова „Євреї", де Петлюра, між іншим, писав: „Страждання Нахмана з „Євреїв" Чірікова викликають глибокі співчуття у кожного, хто й не належить до тієї нації, якій волею історичної долі судилось нести тяжкий хрест утисків і насильств". Ставши на чолі Української Держави, Симон Петлюра постійно боровся з жидівськими погромами, які чинили денікінці й Червона армія та загітоване ними населення. Про заходи українського уряду припинити погроми свідчать офіційні документи уряду УНР, які ще досі не діждались відповідного широкого розголосу у міжнародних колах.

4. Яке є значення Симона Петлюри для нас сьогодні?

Ідея якою жив, за яку боровся і згинув Симон Петлюра не завершена. Актуальність його стратегії визволення України і його думок незаперечена. В цім переконається кожний, хто перечитає хоч би його працю „Сучасна українська еміґрація". До останньої хвилини свого життя Симон Петлюра перестерігав і підкреслював, що „найбільшим ворогом України завжди була, є і буде Москва" і що „між царською Росією й сучасною комуністичною для нас не має ріжниці, бо обидві вони уявляють собою тільки ріжні форми московської деспотії та імперіялізму". За це досконале розуміння ворога Петлюра заплатив своїм життям.

У цю велику річницю, віддаймо йому гідну шану — з'єднаймося під його гаслом „ДЕРЖАВА ВИЩА ЗА ПАРТІЇ!"

(Кінець)

# ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. І. ВЕРЕСЕНЬ 1979

## ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

З ініціятиви Союзу Українок Америки постав у 1976 році в Ню Йорку Український Музей. Союз Українок придбав будинок, відремонтував його, придбав музейне устаткування, притяг до роботи молоді професійні сили, завербував кілька сот членів, і так врешті здійснив давню мрію багатьох українців — створив установу, де зберігаються зразки українського народнього мистецтва, що їх можуть оглядати широкі кола відвідувачів, своїх і чужих.

Український Музей в Ню Йорку за три роки своєї діяльности здобув визнання, зокрема фахівців музейної справи, як один з найкраще організованих так званих малих музеїв у місті Ню Йорку. Про Український Музей не раз писала американська преса, його виставки були на телевізійних програмах.

Тепер час українській громаді в діяспорі перейти до наступного етапу: до робудови Українського Музею. Створення репрезентативного музею в Ню Йорку мусить стати черговим завданням усіх українців у вільному світі. Тут, у метрополії найбільшої потуги світу, в політичному і культурному центрі, куди приїзджають люди з усіх усюд, мусить бути показана Україна, українська культура. Потрібний великий музей з кількома відділами: народнього, образотворчого, церковного мистецтва, етнографії, історії, зокрема історії української еміґрації в ЗСА. Такий музей також відіграє велику ролю у вихованні молодого покоління української еміґрації в Америці. Якщо ми не побудуємо величного Українського Музею у Ню Йорку, хто тоді?

Маючи гурт не тільки ентузіястів, але й добре підготованих професіоналістів, маючи вже налагоджену адміністративно-організаційну структуру, музей може бути розбудований без поважних перепон. Від української громади чекаємо фінансової підтримки у формі членських внесків та (або) добровільних пожертв. Апелюємо до тих, що розуміють вагу і значення такого Музею в Ню Йорку.

У нас нема багатіїв, що могли б кількома значними пожертвами створити репрезентативний український музей у Ню Йорку. Проте українська громада сильна й унікальна саме „збірним меценатством", тобто невеликими пожертвами багатьох людей. Річна членська вкладка (25 дол. від особи, або 50 дол. від родини) нікого не зробить убогішим, а численні вкладки збагатять українську громаду установою, що буде гордістю теперішніх і майбутніх поколінь українців.

Об'єднаємось у творенні ще одної твердині культури, яка стане одним з найбільших досягнень українців у вільному світі! Чим більше буде в нас таких об'єднуючих акцій і установ, тим зрілішою нацією ми станемо. Спільна культура відродила Україну як націю. Ця сама спільна культура об'єднує українців поза межами України і зберігає нас у розсіянні.

**Іванна Рожанковська,** Голова Союзу Українок Америки

**Богдан Цимбалістий,** Голова Управи Українського Музею

**Члени Управи:** Оксана Байко, Надія Бігун, Любов Волинець, Лідія Гайдучок, Евстахія Гойдиш, Наталія Данилинко, Любов Дражевська, Ольга Качмарська, Ольга Кузьмович, Мотря Кушнір, Надія Попель, Климентій Рогозинський, Ірина Руснак, Марія Савчак, Зофія Сивак, Ольга Ставнича, Ірена Федишин, Зенон Фещак, Наталя Хитра-Рибак.



Ізидора-Косач Борисова, сестра славної української поетеси Лесі Українки, під час Різдвяної Програми в Українському Музеї в 1977 році.



Інструктор Марта Яцушко вчить дітей писати писанки. У курсі писання писанок у березні-квітні 1979 року взяло участь близько 500 дорослих і дітей.

Фото: Дарія Байко

## ЧЕРГОВІ ВИСТАВКИ В МУЗЕЇ

Довготривала виставка:
*ТРАДИЦІЙНІ МОТИВИ В УКРАЇНСЬКИХ ТКАНИНАХ І ВИШИВЦІ*
Виставлено українські народні убрання періоду від другої половини XIX сторіччя до 1940 років.

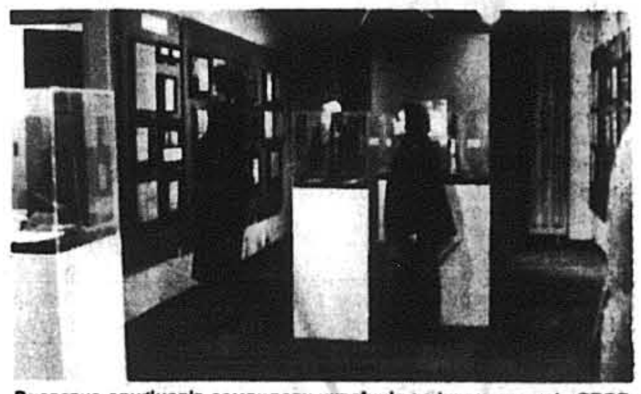
13 жовтня — 17 листопада 1979 року
*ДИТЯЧА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА*
Відзначаючи РІК ДИТИНИ, Музей улаштовує виставку малюнків, виконаних дітьми і для дітей.

1 грудня 1979 року — продовжується в 1980 році
*УКРАЇНСЬКА ВИШИВКОВА ПРОДУКЦІЯ*
Будуть виставлені українські вишивки, що їх виконали з комерційною метою вишивальниці в Україні, об'єднані в артілях та кооперативах, а також селянки і жінки в містах. Експоновані вишивки роботи українок в Америці свідчать про тяглість українських традиційних узорів та техніки вишивання.



Відкриття довготривалої виставки „Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах". Жовтень, 1977 року.

Фото: О. Старостяк



Виставка оригіналів самвидаву українців та інших народів СРСР. (10 лютого — 18 березня 1979 року).



На пресовій конференції перед відкриттям Музею в жовтні 1976 року Оксана Грабович, куратор Музею (зліва) говорить з кореспондентом „Ню Йорк Таймс"-у Ритою Ріф. Оксана Грабович приїхала до Америки 1967 року. Освіту здобула у Кракові і продовжувала в Гарварді і в Університеті Массачусетс. Незабаром має здобути докторат з культурної антропології в Університеті Массачусетс.

Фото: О. Старостяк



Мейор Ню Йорку Едвард Кач відвідує Музей в березні 1977 р. Поруч нього — Любов Волинець, член Управи Музею і Марія Шуст, директор Музею.

## З історії Українського Музею

**„Передісторія"**
Зразу після свого постання в 1925 році, Союз Українок Америки почав улаштовувати виставки українського народнього мистецтва. Перша виставка відбулась у 1926 році під патронатом організації Women's Arts and Industries.

**Світова виставка в Чікаґо (1933)**
Готуючись до участи у світовій виставці у Чікаґо, СУА замовив у кооперативі „Українське Народнє Мистецтво" у Львові зразки українського народнього мистецтва на суму 2,225 дол., які були виставлені в українському павільйоні.

**Фахова музейна робота**
З 1971 року етнограф Оксана Грабович почала опрацьовувати колекцію СУА, склала картотеку-каталог експонатів, організувала сховище на рівні сучасної музейної техніки.

**3 жовтня 1976 року**
Стараннями і коштами СУА відкрито Український Музей у Ню Йорку у власному будинку СУА, 203 Друга Авеню. Директором Музею стала мистець Марія Шуст, куратором — етнограф Оксана Грабович.

**Оформлення установи „Український Музей"**
17-го грудня 1976 року Український Музей дістав чартер як окрема установа. Почалась кампанія приєднання членів серед відділів та членок СУА і громадянства поза СУА.

**Основуючі збори установи „Український Музей"**
12-го червня 1977 року відбулись основуючі збори установи „Український Музей". Обрано Управу з представниць СУА і членів Українського Музею. Головою Управи обрано Олександру Різник, заступницю голови СУА.

**1979 рік**
На зборах Українського Музею 4-го березня 1979 року обрано нову управу, яка на своєму засіданні 10-го березня обрала головою д-ра Богдана Цимбалістого.

**Кількість відвідувачів Музею**
Від 2-го жовтня 1976 року до 15-го вересня 1979 року Український Музей відвідало 8,421 особи, з них 4,102 українців і 4,319 не-українців.

## МУЗЕЙ ВИПУСКАЄ РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Здано до друку серію різдвяних карток роботи українських митців Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Аркадії Оленської-Петришин, Петра Холодного і Михайла Черешньовського; також у серії будуть три репродукції ілюстрацій із „Ізборника Великого Князя Святослава Ярославича 1073 року". Картки мають бути готові на початку листопада.

## МЕЦЕНАТИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
(датки в сумі $1,000.00)

**Округи і Відділи СУА**

**Округи:** Детройт, Ню Джерзі, Філядельфія, Чікаґо.

**Відділи:** 1-ий — Ню Йорк; 13-ий — Честер, Па.; 17-ий — Маямі, Фл.; 24-ий — Елізабет, Н.Дж.; 28-ий — Ірвінґтон, Н.Дж.; 33-ий — Клівленд, Ог.; 58-ий — Детройт, Міш.; 59-ий — Балтімор, Мд.; 64-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 70-ий — Пассейк, Н.Дж.; 72-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 82-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 83-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 86-ий — Ірвінґтон, Н.Дж.; 92-ий — Менвілл, Н.Дж.; 99-ий — Вотервліт, Н.Й.; 108-ий — Ню Гейвен, Конн.

**Організації**

Український Конґресовий Комітет Америки, Українська Кредитівка Самопоміч в Ню Йорку.

**Приватні особи**

Наталія і Іван Даниленко — Сомердейл, Н.Дж.; Лідія і Василь Кей — Честер, Па.; Ірина і Лев Кушнір — Філядельфія, Па.; д-р Климентій Рогозинський — Ню Йорк, Н.Й.; Іванна і Степан Рожанковські — Ню Йорк, Н.Й.; Анна Татарів — Честер, Па.; д-р Юрій Трухлий — Ґрініч, Конн.; д-р Борис Филипчак — Кліфтон, Н.Дж.

## ДОБРОДІЇ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
(датки в сумі $500.00)

**Округи і Відділи СУА**

**Округа:** Ню Йорк.

**Відділи:** 19-ий — Трентон, Н.Дж.; 43-ий — Філядельфія, Па.; 47-ий — Рочестер, Н.Й.; 78-ий — Вашінґтон, Д.К.; 91-ий — Бетлегем, Па.; 104-ий Ню Йорк, Н.Й.

**Організації**

Українська Кредитівка „Самопоміч" у Філядельфії, Па.; Український Народній Союз в Джерзі Сіті, Н.Дж.; Кон Едісон — Ню Йорк, Н.Й.

**Приватні особи**

Анна і д-р Роман Алексевич — Глен Ков, Н.Й.; Оксана Кушнір — Бруклин, Н.Й. (700 дол.); Іван Луків — Ірвінґтон, Н.Дж.; Марія Підгородецька — Ню Йорк, Н.Й.; Наталія і Борис Рибак — Елізабет, Н.Дж.; Ольга і д-р Ярослав Ставничі — Редерфорд, Н.Дж.; Марія і д-р Дмитро Фаріон — Парма, Ог.; Віра і д-р Остап Тершаковець.

## ДОПОМАГАЮЧІ ЧЛЕНИ
(датки в сумі $100.00)

Роман Іваницький, д-р Омелян Дерій, д-р Марія Фишер-Слиш, Libraries Unlimited.

## СПИСОК ЧЛЕНІВ, ЯКІ ВПЛАТИЛИ СВОЮ ВКЛАДКУ ЗА 1979 рік
(і сума їх додаткових пожертв до 15 вересня 1979 р.)

**Родини — по 50 дол. річно**

Марія і Володимир Багагура; Юрій і Любов Волинець; Оксана і д-р Юрій Грабович; Уляна і Володимир Дячук + 50 дол.; Василь і Лідія Кий; Ярослава і Микола Крижанівські; Юрій Кузів; Оксана, Роксоляна і д-р Любомир Кузьмак; Ольга і д-р Микола Кузьмович; Олена і Лев Кушнір; Річард і Христина Леонард; Роман і Надія Мандрусяк; Гелена і д-р Євген Мартинюк; Христина і д-р Юрій Мачейдо; Оксана і д-р Леонід Мостович + 45 дол.; Ярослава і Ярослав Мулик; Христина і Юрій Навроцькі; Йоанна і Нестор Олесницькі; Люба і Мирослав Прокоп; Анна і Володимир Рак + 100 дол.; Оксана і Богдан Рак; Ерґард і Дарія Рот; Марія і Микола Савицькі; Марія і Юліян Савчак + 30 дол.; Ольга і д-р Ярослав Ставничі; Марта і д-р Богдан Цимбалістий + 150 дол.; Ірена і Богдан Чайківські; П-во Чорнобіл.

Список членів буде продовжений на наступній сторінці Українського Музею.

## ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ДОДАСТЬ ТРИДЦЯТЬ ВІДСОТКІВ ДО КОЖНОЇ ПОЖЕРТВИ ДО МУЗЕЮ

Український Музей вніс заяву на допомогу від федерального уряду. Висота цієї допомоги залежатиме від суми усіх грошевих надходжень до Музею від окремих людей: вкладок нових і старих членів, також пожертв від дались та нових членів і не-членів Музею. Федеральний уряд додаватиме 30 відсотків до вневнесеної суми. Наприклад, якщо хтось пожертвує до Музею 100 дол., то федеральний уряд додасть 33 дол.; якщо хтось стане членом Українського Музею і внесе 25 дол. річної вкладки, уряд додасть 8 дол. 33 центи.

## ВІДВІДУЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ!

Відвідуючи Український Музей, Ви допомагаєте йому придбати допомогу з федеральних, стейтових і міських фондів. Одним з критеріїв, що береться до уваги при розподілі фондів між музеями, є число відвідувачів у них. Що більша кількість відвідувачів, то більшу суму можна дістати від фондів. Адреса Українського Музею: 203 Друга Евеню — Ню Йорк. Тел.: (212) 228-0110.



Співробітники Музею. Стоять зліва направо: Володимир Папуга, Цецилія Кросс, Ірена Волосянська, Дарія Байко, Вікторія Нагорна, Зоряна Ткач, Наталка Хитра-Рибак. Попереду: Роман Канюга. (влітку 1979 р.)

Фото: Дарія Байко

*МУЗЕЙНА КРАМНИЧКА*
В крамниці Українського Музею можна купити різноманітні вироби народнього мистецтва, зроблені в Америці і в Україні. Також є в продажу репродукції експонатів з колекцій Музею, гравюри, листівки і плякати.

*МУЗЕЙ ВІДКРИТИЙ*
Від 1 до 5 год. дня в середи, суботи і неділі
Від 3 до 7 вечора в п'ятниці
Музей буде закритий в День Подяки, 25 грудня, 1 і 7 січня.

## *Український Музей зараховано до „незвичайних" музеїв в Ню Йорку*

Центр студій проблем Ню Йорку при Новій Школі Соціяльних Дослідів минулої весни мав у своїй програмі курс викладів: „Незвичайні музеї Ню Йорку". Викладач — Стівен Міллер, куратор Міського Музею Ню Йорку.

В оголошенні про цей курс сказано, що місто Ню Йорк має багато різноманітних музеїв: технологічних, наукових, мистецьких, історичних, етнічних, тощо. Мета курсу — показати історію, програму і ролю найбільш цікавих і унікальних музеїв міста. До тих „незвичайних" музеїв Ню Йорку зараховано Голографічний Музей, Музей Радіомовлення, Національний Парк (місце народження Теодора Рузвелта), Міський Музей Ню Йорку, Український Музей, Новий Музей та інші. У цих музеях відбулися виклади, дискусії із представниками музею і огляд поточних виставок.

У листі до директора Українського Музею, Марії Шуст, викладач курсу С. Міллер написав: „Включення Українського Музею в програму курсу має велике значення. Адже він є одним з найбільш незвичайних музеїв міста Ню Йорку".

Група студентів, що брала цей курс, відвідала Український Музей 23-го травня і пробула в ньому коло двох годин. Студенти цікавились історією Музею, його структурою і роботою. Це була остання екскурсія в програмі курсу, яким студенти були захоплені, пізнавши новий аспект і музейництва, і багатоликого міста Ню Йорку.

## УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ПОТРЕБУЄ СПІВРОБІТНИКІВ-ДОБРОВОЛЬЦІВ

Управа Музею буде вдячна кожному, хто пожертвує Музеєві трохи свого часу.

Музеєві потрібні люди доброї волі, що могли б допомогти Музеєві своєю працею кілька годин щотижня: чергувати в залях Музею і пояснювати відвідувачам виставки українською і англійською мовами.

## ПРАЦЯ ДЛЯ СТУДЕНТА АБО СТУДЕНТКИ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

Студент або студентка будь-якого університету міста Ню Йорку може дістати працю в Українському Музеї, оплачувану з фондів міста. Зацікавлені можуть звертатися до Музею за точнішими інформаціями.

Праця не вимагає спеціяльної кваліфікації.

**ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ**
Редагує Комісія Преси і Публікацій
Адреса: 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003

## Американські фолкльористи відвідали Український Музей у Ню Йорку

В днях 18-21 травня відбулась конференція на тему „Фолкльор у місті Ню Йорку", що її спільно влаштували Нюйоркське Фолкльорне Товариство й Російський Відділ Гантер коледжу в співпраці з кількома установами. До програми конференції входили наукові і популярні лекції, концерти, показ фільмів і екскурсії.

У неділю, 20-го травня екскурсія під керівництвом професора Алекса Александра (Гантер коледж) оглядала український район Ню Йорку. До маршруту екскурсії був також включений Український Музей. Пояснення групі давали директор Музею Марія Шуст і куратор Оксана Грабович.

У понеділок, 21-го травня Музей відвідала група, що мала в програмі огляд сховищ музеїв, архівів та науково-дослідчих установ, що мають етнографічні колекції. Група складалась переважно з професорів етнографії і дослідників з різних міст Америки. Зокрема в групі була Елена Брадунас, Директор Американського Центру Вивчення Народнього Побуту, що міститься у Вашінґтоні. Екскурсанти оглянули Український Музей і етнографічну колекцію у сховищі, пояснювала куратор О. Грабович. Елена Брадунас сказала, що серед малих музеїв в Америці Український Музей вирізняється своїм модерно устаткованим сховищем.

## Відслонення пропам'ятної таблиці першому місіонерові УКЦеркви — бл. п. о. дек. І. Волянському

У митрополичому храмі у Філядельфії, Па., в неділю, дня 26-го серпня завідатель катедри монсеньйор Роберт Москаль відправив урочисте Богослуження та виголосив величаву проповідь про діяльність і заслуги о. Івана Волянського, за його велику жертвенну працю для добра Української Церкви і громадського життя наших поселенців в Америці. Відтак д-р Олег Волянський відслонив таблицю направо у притворі храму. Отець монсеньйор в сослуженні о. Мельника і Саюка, та місцевого хору, відслужив відправу. Опісля, в одній із заль митрополичої гостинниці, відбувся спільний обід свояків о. Івана Волянського і гостей — о. монсеньйора та отців, які взяли участь у святочній відправі.

Стрічу свояків, як майстер церемоній, відкрив д-р Олег Волянський, та після спільної молитви з учасниками віддав пошану пам'яті померших предків — хвилиною мовчанки. Опісля він вніс тост „Многих Літ" — на здоров'я учасників. Згодом мґр С. Волянський відчитав надіслані з тієї нагоди — побажання і гратуляційні письма від таких осіб: від нашого Патріярха та від Куритибського Єпарха і від отців, а також від інших доброзичливих свояків, замешкалих далеко — в Німеччині, Бразилії і в Канаді. Мґр С. Волянський теж виголосив реферат про життя і діяльність о. Івана Волянського — про його місійну працю серед трудних початкових обставин життя наших перших поселенців на американському континенті, про успішне зорганізування наших перших громад і будування нових церков, та започаткування нашого церковного і громадсько-культурного життя, аж до часів відкликання о. Івана Волянського до краю. Опісля промовець згадав про попередні зорганізовані родинні з'їзди-стрічі в Гантері, Н.Й., на яких, на внесення інж. Григорія Волянського, зродилась постанова: — поставити пам'ятник у формі таблиці для прославлення 90- ліття першої Служби Божої, та грандіозної праці першого Місіонера на терені Америки. Він теж говорив про зібрання від свояків грошей на фонд і виготовлення, старанням і трудами інж. Григорія Волянського, — металевої різьбленої плити, яка не могла бути приміщена в плянованому місці в церкві в Шенандоа, Па, — а мусіла довший час пролежати в переховані мґра Маркіяна Онуферка аж до часу ласкового уділення для неї постійного місця в притворі митрополичого храму у Філядельфії, Па, де відбулось її урочисте відслонення.Назакінчення, промовець заохочував молодих учасників, щоб вони плекали пам'ять про предків та родинний сантимент.

Згодом п-і Орися Марків віддеклямувала поему „Магніфікат" Богдана Антонича.

Розвагову програму провела проф. Богданна Волянська, в якій п-і Оксана Харук з жіночого ансамблю „Промінь" в Ню Йорку, в дуеті з п-і Богданною, при її акомпаньяменті на гітарі, відспівали такі пісні: „Берізка" — музика Ст. Козака, — „Мама" — музика Марійки Харків „А вже третій вечір.." — народна пісня, — і „Ходімо кохана у ліс" — музика Козака. Опісля Марко Бандера виконав по-мистецьки на бандурі музичний твір: „Львівські Фрагменти" — музика Китастого. — Учасники втішались насолодою вокально-музичної програми.

Пані Софія разом зі своїм мужем д-ром Володимиром Бандерою, — заопікувались підготовою обіду-приняття, яке приготовив 33-ом учасникам в гостинниці п. Федюк.

Збіркою додаткового фонду відслонення таблиці і заплатою рахунків, в імені Комітету заопікувавсь д-р Роман Барановський.

Так проведений родинний З'їзд, повинен послужити прикладом для інших родин українських поселенців у новій батьківщині.

**мґр С. Волянський**

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ в США
з метою упорядкування правописної практики в діяспорі видає в 3-ох томах поширений і осучаснений
ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
Відповідальний редактор — Борис Берест



Це монументальне видання матиме понад 1,200 стор. друку, міститиме понад 120,000 слів і буде оправлене в полотно, тиснене золотом.
СЛОВНИК можна замовляти тільки за попередньою передплатою.
Ціна: $30 — за всі 3 томи, вкл. пересилку
Ціна СЛОВНИКА після виходу з друку 1-го тому буде $50.00, а пошт. витрати — $5.00, отже разом $55.00.
Щоб заощадити $25.00, надсилайте передплату вже тепер готівкою, чеком чи поштовим переказом (тільки в американських долярах) на адресу
UKRAINIAN LANGUAGE INSTITUTE (U.S.A.)
P.O. Box 54101, Linden Hill Station, New York 11354

## Перша Свята Літургія о. Тараса Павла Ґалонжки в Бостоні



о. Тарас Павло Ґалонжка

Дня 12-го серпня ц.р. під час відпусту в Слотебургу, Владика Василь Лостен Стемфордський Єпископ, уділив єрейських свячень о. дияконові Тарасові Павлові Ґалонжці з Бостону. Першу Святу Літургію відправив о. Тарас П. Ґалонжка в неділю, 19-го серпня ц.р., в Бостоні в українській католицькій церкві Христа Царя в котрій він був охрещений і до якої належав. В супроводі вірних і церковної процесії впроваджено о. Тараса П. Ґалонжку до церкви, яка була переповнена вірними з Бостону і околиці. Святу Літургію розпочав о. Тарас П. Ґалонжка в почоті священиків, а саме: о. декана Петра Огірка, о. Еміліяна Шараневича, о. Степана Чомка та о. Романа Ґолемби. Священиків українського і латинського обряду на Святій Літургії було 26, між якими були приятелі з Канади та Англії з якими він студіював, як рівнож о. Джеймс Кінґ, канцлер Мелхітської дієцезії з Нютону, о. митрат Іван Моват, о. Люджі Пяно професор в Амгерст коледжі, о. прелат Лев Моско, професор малої семінарії Святого Василія Великого в Стемфорді, як рівнож з тієї самої семінарії були, професор бібліотекарства о. Іван Терлецький, та професор і префект о. Петро Дудяк.

Під час Служби Божої гарно співав хор парафії Христа Царя під диригентурою Степана Дацька. Проповідь про покликання до священичого стану і завдання нововисвяченого душпастиря виголосив англійською мовою приятель о. Т.П. Ґалонжки, з яким він познайомився в Римі, а теперішній душпастир в одній з Бостонських парафій о. Кевін Волш. Другу проповідь українською мовою виголосив о. Еміліян Шараневич, колишній парох цієї церкви, який був тим священиком, що збудив в о. Тарасові П. Ґалонжці це священниче покликання, за яким він пішов, — а також він збудив покликання у теперішньому священикові, який висвятився чотири роки тому — о. Романові Ґолембі. Отець Е. Шараневич у своїй промові з'ясував, велику працю, яка чекає молодого нововисвяченого священика на релігійнім та національнім, полях підкресливши, що родина, Бостонська громада і всі українці повинні горді бути, що дочекалися цього великого торжества.

Святу Літургію звеличало велике число вірних, які приступили до Святого Причастя. Після Святої Літургії о. Тарас П. Ґалонжка благословив вірних стисканям їх голів.

Після Святої Літургії, в залі Джон Ганкок Голл відбувся святковий обід, що його влаштувала для вшанування нововисвяченого о. Тараса П. Ґалонжки його родина. При вході до залі родина о. Тараса П. Ґалонжки привітала його з хлібом і сіллю, та зі співом „Многая Літа", впроваджено його до головного стола, за яким сиділи: о. декан Петро Огірко, о. прелат професор Лев Моско, о. Еміліян Шараневич, о. Степан Чомко, о. Кевін Волш, о. Роман Ґолемба, Дмитро Ґалонжка батько, Ярослава Ґалонжка — мати, Марійка Ґалонжка — сестра, Антін Ґалонжка—брат Марія Наконечна — бабця, Юліянна Ірха-наречена брата о. Тараса П. Ґалонжки, та п-і Славія Шудлюк дружина мґра Ореста Шудлюка, який проводив програмою; отець крилошанин Лев Чайка з Канади не міг прибути.

Перебираючи програму свята, мґр Орест Шудлюк, привітав присутніх від родини о. Тараса О. Ґалонжки з нагоди великого й радісного дня першої Святої Літургії, та попросив о. декана Петра Огірка, пароха Христа Царя в Бостоні провести молитву. Під час обіду, мґр Орест Шудлюк, представив присутнім головний стіл, всіх священиків і деяких визначних гостей на залі. Відтак промовляли: о. Степан Чомко по — англійськи, а о. Еміліян Шараневич по — українськи; о. крилошанин Лев Чайка переслав привіт, що його відчитав о. Юрій Сполітакевич.

Відтак наспіли писемні привіти від Папи Івана Павла II, від Блаженнішого Патріярха УКЦеркви Йосифа Кардинала Сліпого, та Головної Управи СУМА. Устні привіти склали: від Українського Конґресового Комітету Відділу в Бостоні, голова інж. Конрад Гусак, від Спілки Української Молоді в Бостоні, голова Володимир Гетманський, Христина Михайлів, та Володимир Федишин. Від парафії Христа Царя в Бостоні, голова Комітету, Любомир Шудлюк, від Головного Уряду Українського Народного Союзу — Володимир Гетманський, від Української Народної Помочі, — мґр Орест Шудлюк від Української Кредитової Кооперативи в Бостоні — Володимир Федорів, від церковного хору при Церкві Христа Царя в Бостоні — п-і Оля Шудлюк, від Відділу Союзу Українців Католиків в Америці „Провидіння" — Микола Сухий.

Опісля провідник цього торжества подякував усім, хто прибув на це свято. Дальше забрав слово нововисвячений о. Тарас Ґалонжка. Він склав велику подяку своєй матері, батькові, сестрі, братові і своїй бабці, підкресливши, що без їхньої допомоги, він сьогодні не міг би святкувати цього торжества, подякував всім священикам за їхню участь, як рівнож усім гостям, та провідникові цього свята, який знаменито вив'язався зі свого завдання.

На закінчення о. Роман Ґолемба провів молитву подяки. Відтак присутні, (на залі було 400 осіб) підступали до нововисвяченого з побажаннями і ґратуляціями.

Отець Тарас П. Ґалонжка син Ярослави і Дмитра Ґалонжки, свідомої і релігійно практикуючої родини, народився 10-го лютого 1954 року в Бостоні, Масс. Він закінчив місцеву римо-католицьку школу, як теж 8 кляс Школи Українознавства при парафії Святого Серця Христового. Маючи великі успіхи в науці, бажаючи стати священиком, заохочений місцевим парохом о. Еміліяном Шараневичем вступив до Малої Духової Семінарії в Стемфорді, яку закінчив з великим успіхом. Дальше студіював у Вашінґтоні, а Пасторальну Теологію закінчив в Римі.

Нововисвячений отець був активним членом Спілки Української Молоді в Бостоні, як рівнож членом 307-го Відділу Українського Народного Союзу де його батько є довголітнім секретарем того Відділу. Батько о. Т.П. Ґалонжки довголітній учитель Української Школи, член парафіяльного комітету, довголітній член і виховник Спілки Української Молоді в Бостоні, член Екзекутиви УККА Відділу в Бостоні, член Проводу Української Кредитової Кооперативи в Бостоні, як рівнож щирий український патріот і жертводавець.

Українська Бостонська громада є вдячна ласці Всевишньому, що з нашої маленької громади вийшов уже другий з черги священик.

**Д-р. Іван Дідюк**

## Школа українознавства при Православному Катедральному Соборі св. Володимира в Чікаґо




У суботу, 9-го червня ц.р. відбулося урочисте закінчення шкільного року в Школі Українознавства при православному катедральному соборі св. кн. Володимира в Чікаґо. Після молебня, що його відправив о. протопресвітер Федір Білецький та загальної шкільної світлини, почалася кінцева святкова програма в шкільній авдиторії, виповненій учнями і гостями. Свято відкрив голова Батьківського комітету Степан Чупейда. Розпочалася мистецька частина, якою проводила учениця 9-ї кляси — Людмила Ванжула. В програмі брали учні усіх кляс. Діти передшкілля, першої і другої кляси виступили зі співом, учениця четвертої кляси Ліда Вислоцька виконала цікавий танок „Композиція". Ліза Кашуба, Ліда Висоцька і Таня Стайфел — учениці 4-ї кляси продеклямували вірш Надії Скорин „Дітям школи Українознавства", а Катя Волковець та сестри Тамара і Таіса Коломийці відтанцювали український народний танець. Дуже цікавою і відмінною музичною точкою було відіграння декількох дуетів — скрипки і чельо, братами Ігорем і Романом Андрушками, учнями 9-ї кляси. Абсольвенти — Володимир Сидор відіграв низку пісень на бандурі, а Олеся Коновал виявила свій талант грою на фортепіяні. Останньою мистецькою точкою був спів хору середніх кляс під керівництвом мґр Наді Савин.

Після мистецької програми учителі вручили похвальні грамоти найкращим учням.

Другу частину імпрези присвячено цьогорічним випускникам, ними були: Володимир Білоцеркович, Олеся Коновал, Марта Кохна, Люся Красно, Віра Ляхів, Марічка Марчук, Анна Петрів, Петро Петрів, Володимир Сидор та Юрій Скорин.

Першим привітом матуристів голова парафіяльної управи собору св. Володимира Ілля Матулко. Представниця Золотого Хреста, Наталія Іванів, привітавши випускників, передала Збірник-книжку Олени Теліги для шкільної бібліотеки.

Абсольвентки Олеся Коновал і Марічка Марчук прочитали від себе і від матуральної кляси прощальне слово, подякувавши батькам і учителям за їхню віддану працю у вихованні молоді в українському дусі.

Директор школи Олександра Кочмар, подякувавши всім за співпрацю, висловила задоволення в поступі знання українознавчих предметів учнів цієї школи та закликала батьків продовжувати цікавитись і слідкувати за навчанням своїх дітей. Потім вона підкреслила вартість відвідування українознавчої школи та здобуття свідоцтва зрілости. Після цього відбулося урочисте вручення свідоцтв зрілости. По одному підходили абсольвенти, вбрані у вишиваний одяг, до о. Білецького, духовного опікуна школи, який обдаровував їх новим заповітом. Директор школи і учителі — Ольга Семчишин, Олексій Коновал і Надія Скорин вручали щасливим абсольвентам, крім дипломів зрілости, табльо-світлину, посвідку „Certificate of Achievement" та газетку-хроніку цієї школи „Наша Школа", що її випускає школа вже п'ятий рік.

На цю шкільну імпрезу прибув гість з Мілвокі, інж Анатолій Дорошенко, головний радний Українського Народного Союзу та після привітання усіх ґрадуантів, обдарував відмінників Олесю Коновал, Марту Кохно, Марічку Марчук, Володимира Сидора і Юрія Скорина чеками в сумі по 25 долярів від УНСоюзу. На закінчення ґрадуанти вручили директорові і учителям, які їх вчили протягом року, китицями квітів. О. протопр. Ф. Білецький побажав усім приємних вакацій, а ґрадуантам щасливого майбутнього.

Школа Українознавства св. Володимира є найбільшою українознавчою школою зі шкіл при православних парафіях. Школа починається передшкіллям і закінчується десятоюклясою і іспитами зрілости. У цій школі вчителі ставлять собі за мету не тільки вчити, але й обзнайомлювати дітей із своєю спадщиною та вкорінювати в них українську свідомість. Професійне ведення школи завдячується директорові і мистцеві. Олександрі Дяченко Кочмар, яка є педагогом і талановитим організатором.

У 1978/79 р. вчили такі учителі: Галина Василів, Дань Лень, Галина Карасейчук, Юрій Павлик, Марія Коркач, Дора Пошиваник, Олексій Пошиваник, Марія Коновал, Олексій Коновал, Надія Скорин, Ольга Семчишин, Надія Савин і Олександра Кочман. Школа влаштувала, низку імпрез, взявши вних участь а саме: „Дні Української Школи" в Чікаґо, відзначення 1-го Листопада разом зі школою Учительської Громади продаж печива для шкільного фонду, коляду, свято Ялинки, відсвяткування Незалежности і Соборности України, свято Тараса Шевченка, Концерт Української Культури, шкільну вечірку, на якій були представлені цьогорічні матуранти, „День Матері" та прогулянку автобусами до Міллвокі, Віск.

**О.Д.К.**

## На голову 341-го Від. УНСоюзу у Віндзорі обрано І. Літинську а на фінансового секретаря — П. Мудрого

Віндзор, Канада.(М.Стеткевич) — У середу, 18-го липня ц.р., тут відбулися Річні Загальні Збори 341-го Відділу УНСоюзу у Віндзорі, що їх відкрив голова Петро Мудрий, привітавши присутніх. Повстанням і хвилиною мовчанки вшановано померлих членів, а опісля відчитано та прийнято протокол минулорічних зборів, висловивши подяку Миколі Стеткевичеві за речево приготовлений протокол. Після звітів із пройденої праці, що їх склали голова цього Відділу П. Мудрий і фінансовий секретар Іван Хрін, решту звіту доповнив П. Мудрий. Голова Контрольної Комісії Катерина Дуда звітувала з проведеної контролі, ствердивши, що книги та касу знайшла в повному порядку тому й запропонувала уділити абсолюторію Управі цього Відділу, що й присутні однодушно схвалили.

Після дискусії голова Відділу повідомив членів, що Іван Хрін, який 30 років працював як фінансовий секретар, вніс резиґнацію з причини серцевої недуги та похилого віку.

На членів нової Управи обрано: голова — Ірина Літинська, заступник голови — П. Назаревич, фінансовий секретар — Петро Мудрий, касир — Павло Дуда, протоколярний секретар — Микола Стеткевич; Контрольна Комісія: голова Катерина Дуда, члени: Микола Стеткевич і Петро Назаревич. Іванові Двораківському передано обов'язок відвідувати хворих.

Поміж іншими завданнями, у плянуваннях цього Відділу є святочно відзначити 30-річчя праці Івана Хріна на пості фінансовово секретаря у 341-му Відділі УНС у Віндзорі, запрошуючи на цю імпрезу місцеві установи та союзові Відділи, які на цьому відзначенню складуть цьому довголітньому секретареві подяку за працю в Українському Народному Союзі, висловлять також подяку цьому невтомному працівникові за те, що він працював у місцевих українських установах, був в Управах, не побираючи ніякої винагороди. Будучи в молодих літах робітником, важко фізично працюючи, він свої гроші віддавав на добродійні цілі. До цього часу він склав 31,000 долярів і є меценатом Фундації ім Тараса Шевченка. Він також вже зробив заповіт, записавши гроші на добродійні цілі, цим же фактом стане першим меценатом Канади.

Після закінчення Річних Загальних Зборів, голова Відділу П. Мудрий подякував усім членам за участь, цим закінчивши збори.

ОЛЕНА ЗВИЧАЙНА та МИХАЙЛО МЛАКОВИЙ
ВОРОГ НАРОДУ
ПОВІСТЬ У ДВОХ ТОМАХ
Том перший: Проти Течії. Том другий: Плянета Рабів.
939 сторінок. Ціна 15.00 дол.
Замовляти: книгарський відділ при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи 75 центів на кошти пересилки.
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

*Цінний дарунок!*
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!
*Подбайте, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова*
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
UKRAINE:
A CONCISE ENCYCLOPAEDIA
Том 1-ий $45.00 — ЦІНА — Том 2-ий $60.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить $94.50
*Тут відтяти і разом з чеком або поштовим переказом (M. O.) вислати на адресу:*
To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Прошу вислати:
☐ Том 1-ий — $45.00
☐ Том 2-ий — $60.00
☐ Оба томи — $94.50
В долученню пересилаю (чек, М. О.) дол. ..................
і прошу вислати на адресу:
Name
No. Street
City State Zip Code

УВАГА! УВАГА!
Новинка на книгарських полицях!
ВОЛОДИМИР ЯНІВ
ЖИТТЯ
4-та книга лірики
Портрет автора — ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
В книжці 30 ілюстрацій ГАЛИНИ МАЗЕПИ
Сторін — 120. Ціна — 5.00 дол. (з пересилкою)
КНИЖКА ЗУСТРІЛАСЯ З ВИСОКОЮ ОЦІНКОЮ КРИТИКИ!
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

# МЕМУАРИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

(*Продовження зі стор. 2*)

— він іде з цікавістю на молитовний мітинг баптистів і там стає у конфлікт з групою атеїстичних агітаторів, він публічно виступає в обороні переслідуваної української католицької церкви. Фраза Достоєвського „Якщо немає Бога — все дозволене" — є центральною темою гарячих філософських дискусій у крузі Плющевих приятелів. Бога Плющ розуміє, як духову підставу життя і моральности. Якщо життя не має глузду, тоді все дозволене і всі людські починання — безглузді.

Незвичайно тепле і сердечне відношення Леоніда Плюща до дружини Тат'яни і до синів. У „Карнавалі історії" немає сентиментальних визнань, автор скупий на дані зі свого особистого емоційного життя, він, наприклад, зовсім не описує свого першого знайомства з Тат'яною і про його одруження читач довідується побіжно, з потоку розповіді. Але теплота цих подружніх взаємин, рідкісне серед українців трактування дружини, як рівнорядного партнера в житті, доглибинне зацікавлення її професійними справами — пробивається між рядками мало не з кожної сторінки.

Тат'яна Плющ — не лиш дружина Леоніда й мати Плющевих синів — Діми і Лесика. Вона — головний стратег у боротьбі за Леонідове визволення. Саме Тат'яні треба завдячувати вмілу акцію протестів та мобілізацію західнього світу, що довели до остаточного звільнення її чоловіка. Тат'яна Житнікова Плющ походить з мішаної російсько-жидівської родини. Педагог за фахом, вона працювала в Міністерстві освіти, як спеціяліст від дитячих ігор та іграшок. Світоглядове її дозрівання — як це видно із мемуарів її чоловіка — йшло паралельно із його власним. Теж і для неї Дзюбин „Інтернаціоналізм чи русифікація?" мав переломове значення. Під його впливом Тат'яна теж віднайшла свою ідентичність. Зворушливе своєю простотою, але яке ж по суті героїчне її життєве кредо: „Як я можу вияснити комунебудь, хто не жив у „країні переможного соціялізму", що значить звичайна самопошана та відмова брехати — там, де слова і думки є злочинами?" На питання „як жити?" в неї єдина відповідь: жити з гідністю, із самопошаною. А за тим рішенням ідуть і його далекойдучі наслідки: самвидав, і дисидентський рух, що за них платити треба в'язницею.

Тат'яна Плющ причинилася теж і до „Карнавалу історії", як співавтор. Два останні розділи книги — це коментарі і протестаційні листи Тат'яни, що кидають додаткове світло на „справу Леоніда Плюща" і дають погляд на те, що діялось назовні в час чотирирічного Плющевого ув'язнення.

Англомовний „Карнавал історії" появився у перекладі і за редакцією Марка Царинника. Переклад зроблений живою ідіоматичною американською мовою, він незвичайно читабельний. Немає ще, на жаль, друкованого українського оригіналу Плющевих мемуарів, то ж порівнання з оригіналом — неможливе. Книга має коротку вступну статтю редактора, обширні й дуже цікаві енциклопедичного засягу посилання-нотатки на повних 32 сторінки друку, та дуже добрий тематично-іменний покажчик. Шкода тільки, що в книзі немає хронологічної таблиці, що давала б стислі біо-бібліографічні дані про Леоніда Плюща. „Карнавал історії" — це інтелектуальна біографія з наголосом на першому слові. Факт, що автор у своїй скромності не висуває себе наперед, тільки посилює зацікавлення читача його незвичайною особистістю.

# Поклін Симонові Петлюрі і національним Героям в Австралії

У сторіччя народження Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки й Голови Української Держави — Симона Петлюри, безкомпромісового Борця за волю українського народу й державну українську незалежність, та в день пошани поляглих українських національних героїв, імена яких є нам знані і незнані, які своє життя віддали у боротьбі за волю України, українські громади Кенберри і Квінбіяну влаштували спільну академію, в якій взяли участь: Управа Української Громади Квінбіяну — господар, Управа Української Громади Канберри, СУМ з Квінбіяну, та Українсько-Австралійське Мистецьке Товариство ім. М. Лисенка — співоча група „Волошки".

Академія відбулася 27-го травня ц. р. у залі Українського Народного Дому в Квінбіяні, з наступною програмою:

Відкриття зробив М. Олійник — голова Осередку СУМ ім. Є. Коновальця.

Доповідь — „Слава Героям" виголосив Мих. Надурак, голова української громади в Квінбіяні. Доповідь була присвячена Національним Героям, які своє життя віддали за волю України.

Деклямація — „Був наказ" — слова Боєслава продеклямувала сумівка Маруся Яцишен.

Доповідь — „У сторіччя Петлюри" прочитав голова української громади в Канберрі — Анатоль Жуківський.

Доповідь була солідно опрацьована; вона базувалась на історичних матеріялах про постать Петлюри, та матеріялів спадщини самого Петлюри. Вона була вартісна глибоким змістом і значила багато навіть цим, що творцем її був представник молодого покоління.

Мистецька програма розпочалася виступом співочого товариства „Волошки":

Сольоспів — „Любіть Україну", слова Сосюри, музика Фоменка, виконала Філя Габелко. Дует — „Не цвітуть квіти зимою", слова Олеся, музика Степового, виконали Дженет Віден та Філоніла Габелко. Сольоспів — „Україно любов моя", слова Луценка музика Шамо, виконала Дженет Віден. Дует — „Димить туман", слова Богачука музика Майбороди, виконали Філоніла Габелко та Дженет Віден. Акомпаньятор до всіх вокальних виконань була п-і Лі Мор. Дует на піяно — „Половці", виконали пані Лі Мор та Дженет Віден. Деклямацію — „Героям" на слова поетеси Терлецької, прочитав Андрій Гаврильчук. Хор СУМ під керівництвом Петра Лютака виконав: „Гей Карпати" музика Кардаша, та „Ой, у лузі червона калина, музика Кошиця, під музичний супровід Тані Малецької.

Закрив Академію М. Надурак, який подякував всім виконавцям академії.

Спільним співом українського національного гимну закінчилася ця величава Академія.

Після цього голова громади запросив всіх присутніх на перекуску з чаєм, яку влаштували наші молоді сумівки, пані з товариства „Волошки" та пані з обох українських громад.

**Ф. П. Габелко**

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

*всюди і завжди хоронить Вас*

**акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

# Пам'яті Івана Поповича



Св.п. Іван Попович

Впослідне довелося нам прощати св.п. Івана Поповича, що відійшов у вічність у ранніх годинах 31-го липня ц.р.

Напевно найсумнішою хвилиною у житті суспільства та рідні є та, коли ненадійно призначення перетинає нитку життя, нещадно забирає взірцевого мужа від жінки, любого батька від дітей, а понад усе відданого, та щирого патріота борця за визволення Батьківщини з ворожого ярма.

Йдучи шляхом української визвольної боротьби за самостійну державу треба конечно унаявнити для наступних поколінь, як зумів по — геройськи витримати на бойовій стійці довгі літа український вояк. Не генерал, не отаман, а сірий український вояк не заламався у різних обставинах в боротьбі. На різних теренах зумів примінювати таку форму визвольної стратегії, що найбільш була пригожа в той час серед народу, а саме тримати його свідомим свого відношення до Батьківщини, вірив, бо що тільки свідоме суспільство зможе здобути волю, та самостійність для Української Держави.

Св.п. Іван Попович народився 16 листопада, 1900р. у Порічі Задвірнім повіт Рудки, Західня Україна. Був вояком Австрійської армії, а після Листопадового Чину включився в ряди Української Галицької Армії, та брав участь в боях 2-го полку 7-ої Львівської Бриґади. Після прогри наших змагань, його в Завадовицях інтернували поляки, звідки у жовтні 1920р. дістався до рідного села. Він відразу включився у нову форму боротьби за Батьківщину, що як бойовник витримує на цій стійці до кінця свого життя.

Щоб ставити опір зі зброєю проти ворога наших земель, що зачав жорстокі переслідування всього, що українське, під проводом українських старшин постала Українська Військова Організація УВО. На чолі її станув сл.п. полк. Євген Коновалець. Покійний Іван Попович також зголосився у ряди цієї організації. Але як і багато інших попав в тюрму і після виходу із неї, зараз 1922 року виемігрував на Кубу, звідки 8-го грудня 1923 року переселився до Клівленду. Тут всеціло віддався суспільній праці, маючи допомогу своєї дружини Катерини, а згодом ще й доні Марусі.

Тримавши руку на живчику українського визвольного руху, в червні 1929 року став активним учасником-основником Стрілецького Гуртка; по перебуванні тут сл.п. Є. Коновальця у Клівленді 21-го жовтня очолює провідний пост цього гуртка. 1930 року цей гурток перейменовано на 8-ий Відділ ОДВУ ім. Дм. Вітовського в Клівленді. Так плила праця в новім вислові форми боротьби в Америці.

У гостинному домі п-ва Поповичів побували: перший голова ПУН-у Є Коновалець, чільний член УВО, та один із найкращих організаторів ОДВУ сл.п. Омелян Сеник-Грибівський і генерал Микола Капустянський та багато інших діячів Українського Націоналістичного Руху.

Відважною атракцією СДВУ у Клівленді, що облетіла ластівкою цілий український загал на еміграціїх, відбившись широким радісним відгомоном на рідних землях, була вістка, що ОДВУ у Клівленді закупили літак і назвали його „Націоналіст", рівночасно відкривши першу летунську школу. Видома річ, що ініціяторами і рушієм цих починів був св.п. Іван Попович, який рівночасно жертвував свої важко запрацьовані гроші на скромній роботі.

У жовтні 1941 року відсятковано 10-го річчя 8-го Відділу ОДВУ в Клівленді. Пізніше наспіли „тверді роки" для цілої дії ОДВУ спричинені московськими агентами, та їхнім запліччям.

Однак, при допомозі і відважній поставі голови ОДВУ покійного проф. А. Грановського незломні ряди членів ОДВУ зуміли вивести корабель із буревійного моря на чисті води. В той корабель увійшли свіжі сили нової еміграції і зачалася праця, що продожується досьогодні. Покійний Іван Попович очолював 8-ий Відділ ОДВУ протягом довгих років, як теж був членом Контрольної Комісії Центральної Управи ОДВУ, та заслуженим діячем клівлендської громади, за що 20-го січня ц. р. Українські Злучені Організації (УЗО) проголосили його Людиною Року в Клівленді, цебто найвищим відзначенням від громади для людини, що 55 років трудилася для її розвитку і для всього українського народу.

Тут на прикладі життя та праці покійного Івана Поповича дано наглядний доказ, що, за посвяту для народу, громада вміє пошанувати працівника без огляду на його партійну приналежність. Це можна було завважити 2-го серпня на Панахиді із участю численної громади, на якій відбулася парадна військова відправа в шпалірах біля домовини, як також Вояцька прощальна промова, що її виголосив проф. Роман Лесик. Знову від Українських Злучених Організацій (УЗО) попрощав покійного Івана Поповича ред. Стефан Кікта.

На наступний день над могилою промовляв від Друзів Націоналістів мгр Теофіль Бак-Бойчук, а від Українського Золотого Хреста попрощала його п-і Марія Різник.

На похоронних поминках, що ними проводив проф. Яків Кльований прощав і щиро згадував Покійного проф. Михайло Пап від Української Культурно-виховної Фундації, інж. Іван Фур від Головної Округи Українського Народного Союзу, мгр Ярослав Кришталович ві Пласту, ред. Степан Кікта від УККА, а Іван Харамбура попрощав Покійного від побратимів із цілого ОДВУ та Центральної Управи ОДВУ.

Пані Маруся, доня покійного Івана Поповича, подякувала від родини за вияв співчуття та громадну участь.

Професор Яків Кльований, голова місцевого Відділу ОДВУ, попрощав Покійного від членства, закінчивши відспіванням пісні: „Видиш брате мій"...

**Іван Харамбура**

*Вступайте в члени УНС!*

Увага! Вже появилася двомовна збірка вибраних творів Увага!
ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА
**„ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"**
в українському оригіналі та англійському перекладі
Андрія М. Фр.-Чировського
Книжка ілюстрована мистецькими рисунками
Мотрі Ходновської
144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері.
Ціна 5.00 дол. з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ"
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

# Тетяна Кошиць — будівниця Осередку Української Культури й Освіти

(До 35-річчя Осередку)



Св. п. Тетяна Кошицький

У цьому, 1979 році відзначаємо 35-річчя існування і багатогранної праці Осередку Української Культури й Освіти. З цієї нагоди варто згадати с в.п. Тетяну Кошиць, яка відограла велику, а може й найбільшу ролю в житті Осередку. Осередок зріс у могутню та найбільшу українську культурну установу на американському континенті. Ґрунтовний ремонт п'ятьповерхового будинку Осередку закінчений, формально відкритий і готовий до розгорнення ще більш посиленої праці в ньому.

Яку ж ролю відограла Тетяна Кошиць, яку працю вклала в розвиток Осередку?

Тетяна Кошиць, дружина славного диригента, композитора і генія української пісні, проф. Олександра Кошиця, приїздила зі своїм чоловіком до Вінніпегу на Вищі Освітні Курси, що їх улаштовував Осередок Української Культури й Освіти. Після смерти проф. Кошиця в 1944 році Т. Кошиць жила ще два роки в ЗСА, а від 1946 року замешкала у Вінніпегу. Від того часу стала працювати в Осередку як управителька музею, бібліотеки й архіву. Коло цієї праці вона пробула повних 20 років — майже до останніх днів свого життя (померла 26-го березня 1966 р.), віддавши для Осередку своє багате знання, досвід і всю свою любов.

Своєю ініціятивою та своїми зусиллями і заходами Тетяна Кошиць розбудувала Осередок у всіх його відділах, зокрема поповнила музей дорогоцінними скарбами. Вона вишукувала і збирала цінні і рідкісні експонати звідкіль тільки могла. Так, між іншими, вона придбала старовинний козацький Слуцький пояс, шитий сріблом і золотом, оригінальні зразки церковних речей і одягів минулих віків, зразки давніх українських тканин, з яких шилися козацькі та жіночі одяги, народні чоловічі і жіночі одяги з усіх частин України, вишивані старовинні рушники, плахти, запаски, хустини, велику збірку старовинних стрічок, цілу колекцію чудових писанок з усіх частин України і багато, багато більше, не згадуючи вже про великі збірки зразків пізнішого українського народного мистецтва. Збирала також картини українських малярів, скульптуру, різні цінні документи, старовинні видання книжок, газет — словом усе, що могла тільки дістати. А дістати вона вміла, їй не можна було відмовити, — чи це було від піонерів у Канаді, чи людей в Е[illegible] ти деякі скарби з України.

У Канаді об'їхала всі важливі місцевості не тільки з виставкою зібраних нею скарбів, але й з ціллю зібрання нових зразків українського мистецтва та записання народних пісень від піонерок. Під час поїздок давала лекції, навчала людей про значення наших культурних цінностей та заохочувала їх плекати, зберігати та передавати молодому поколінню.

У Вінніпегу багато свого вільного часу Тетяна Кошиць присвячувала молоді. Вчила їх писання писанок, давала лекції про правдивий стиль і характер українського народного одягу. Час від часу навчала і доповідала про українські обряди і звичаї. Для роздобуття фондів на купівлю цінних експонатів до Осередку влаштовувала щорічні, вже традиційні чаї з виставками придбаних експонатів та доповідями запрошених гостей. Варто також згадати, що Тетяна Кошиць на протязі кількох років диригувала хором МУН, навчала молодих диригентів (між ними теж і славного вже в Канаді диригента та великого ентузіяста, довголітнього члена Дирекції і президента Осередку Воловимира Климкова) і, разом з переданням їм науки про особливий характер української пісні, прищеплювала в них також любов українського хорового мистецтва.

Написала кілька цінних статтей про писанкове мистецтво, українські обрядові і народні звичаї та окрему брошуру, видану Осередком, про веснянки і гагілки.

Тетяна Кошиць, українська ідеалістка, присвятила своє життя, знання, працю і любов для збереження і плекання рідних кюльтурних скарбів у Канаді. Навіть великий музичний архів свого славного чоловіка, проф. Олександра Кошиця, передала до Осередку. Сама була невибаглива, милої вдачі, чесна, справедлива і хоча не раз „гостра на язик", усі її любили, цінували та шанували. Такою була унікальна, неповторна єдина тільки Тетяна Кошиць.

Якби ж сьогодні могла побачити власний п'ятьповерховий будинок Осередку Української Культури й Освіти зі збільшеними скарбами в ньому — і в музеї, і в архіві, і в бібліотеці — та з молодими силами, які працють у ньому і переважно молодими членами Дирекції, які керують працею Осередку, то напевно раділа б цілою душею та подумала б: я щаслива, бо бачу, що моя праця не пішла намарно.

**Стефанія Бубнюк**

# Ще про українську мову в університеті Коннектикат

На підставі новоуведеної програми, неангломовні етнічні групи можуть вимагати від адміністрації вищої школи введення навчання їх рідних мов, гарантуючи половину фінансових витрат. Університет покриває другу половину коштів, дає приміщення і можливість користування бібліотекою.

Д-р Борис Білокур, голова програми етнічних мов в університеті Коннектикат інформує, що навчання може відбуватися також позаочно, що дає можливість студентам з інших шкіл стейту зареєструватися на курс (кросс реджістрейшен). Позаочне навчання вимагає лише періодичних зустрічей з інструкторами. Підручники української мови можна набути в університеті. Бібліотека університету має великі фонди україністики, які особисто зумів придбати проф. Білокур. Він створив належні умовини для студентів україністики: вписав українську мову до реєстраційного каталога на 1979/1980 академічний рік, призначив інструктора і провадить реєстрацію студентів, які після іспитів одержать кредити вповні визнані університетом.

Першою громадою стейту Коннектикат, яка пожертвувала гроші на початок програми є громада з Віллімантику. Маємо надію, що інші громади Коннектикат візьмуть приклад від цієї відносно малої, але жертвенної громади. Дальші пожертви запевнять продовжування і ріст українських студій. У близькому майбутньому можна буде влаштувати доповіді, семінари на українську тематику, запрошуючи також англомовних студентів і професорів. 25,000 студентів і 1,500 професорів, це не тільки поважне число інтелектуалів, але й багатьох різнорідних спеціялістів і адептів спеціялізованих наук. У випадку доповідей української тематики в галузі, скажімо, політичних наук економії, історії, антропології й інших наук, можна розраховувати на задовільне число скухачів.

Із днем 4-го вересня ц. р. розпочалося навчання української мови, є зареєстровані студенти, інструктор і забезпечені фінанси на перший семестр. Якщо завдати питання, хто жертвує на продовження програми, і яка користь нам усім з цього діла, то на це можна відповісти, що п'ятдесят відсотків фондів тепер і на будуче гарантує університет. Потрібно зібрати тільки половину фондів. Жертвують ці мешканці стейту, поодинокі громади, яким ця справа дорога, і ворушить їхню душу. А користь нам усім з цього така, яку не можна виміряти грошовою пожертвою.

Коли у пресі появилося повідомлення, що українська мова буде у програмі університету, тоді інші, східньоевропейські групи стейту повідомили адміністрацію, що у них вже є готові фонди на уведення і продовжування курсів бажаних мов.

**М. Зелик**

В пам'ять нашого Дорогого

**сл. п. проф. Александра Берника**

довголітнього диригента хору „Думка",
складаємо 25.00 долярів
на Патріярший Фонд.

Богданна і Євген ТИТЛА

---

В світлу пам'ять Незабутньої

**бл. п. Неонілі з Кархутів Мечник**

замість квітів, складаємо
на Український Музей в Ню Йорку
суму 100.00 долярів.

Стефанія і д-р Григорій ЯВНІ
Уляна і Володимир ДЯЧУКИ
Дзвінка і д-р Любомир ЯВНІ

---

Замість квітів на свіжі могили

**бл. п.**

**бл. п. інж. Адріяна Лапичака**

**і**

**бл. п. Михайлини Мосори**

складаємо суму 50.00 долярів
на фонд видання літературної спадщини
Богдана Кравцева.

Уляна і Володимир ДЯЧУКИ

---

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ТАТА, ДІДУСЯ І ШВАҐРА

**бл. п.**

**Дир. ПЕТРА ПОСТОЛЮКА**

та

ДВАДЦЯТЬ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ, БАБУНІ, СЕСТРИ І КУЗИНКИ

**бл. п.**

**ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК**

відправляться

**ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ**

в четвер, 27-го вересня 1979 року
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.,
о год. 6:30 рано,
та в Українській Католицькій Церкві в Гюстоні, Тексас.

Родина

---

Ділимося скорботною і болючою вісткою з Членством Організацій Українського Визвольного Фронту й усією Українською Громадою,
що по короткій тяжкій недузі, в шпиталі в Торонті, в неділю, 9-го вересня 1979 року, на 66-му році свого активного трудолюбивого життя, відійшла у Вічність,
Дружина голови Президії Світового Українського Визвольного Фронту

**СВ. П.**

**МАРІЯ з ЛЕВИЦЬКИХ МАЛАЩУК**

народжена 15-го лютого 1914 року в Україні.

Учителька, основник і директор Рідної Школи ЛВУ і СУМ в Торонті і в Етобіко, III. ступеня виховниця СУМ, член Головної Управи Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України, співосновник і член Відділу ОЖ ЛВУ та О СУМ в Торонті, основник Осередку СУМ в Етобіко, член Об'єднання Українських Педагогів у Канаді, член Контрольної Комісії Світової Ради Суспільної Служби, член Комісії Суспільної Служби СФУЖО в Канаді, член Централі Суспільної Служби Українців Канади, член ГУ АДУК, кол. член Крайової Управи СУМ, почесний член Об'єднання Жінок Т-ва „Просвіта" в Арґентині, член ОУН, директор Архіву-Музею Визвольної Боротьби ім. Ст. Бандери при ОУВФ в Торонті, опікунка вбогих, осиротілих дітей і молоді та потребуючих допомоги в Україні та країнах українських поселень.

Залишила в смутку мужа Романа, доньку Христину та ближчу й дальшу Родину в Україні і в Канаді.

Покійну Марію Малащук похоронено 12-го вересня 1979 р. з церкви св. Покрови на місцевий цвинтар Парклавн.

Участь у похоронах взяли 9 священиків під проводом єпископа Кир Ізидора Борецького, 11 прапорів, багато вінків і квітів, 19 промовців: у церкві, на цвинтарі й на тризні та около 2000 членства ОУВФ та Української Громади.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

**ПРЕЗИДІЯ СВІТОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ**

## БРАТСТВО 1-ої УД УНА...

(Закінчення зі стор. 1)

нів цієї організації, підкресливши, що в цьому році, річниці перемоги над московським наїздником, боротьба з ним не припинилася, а ми повинні в цьому прийти з допомогою українському народові.

Почесний гість спільної вечері — ген. Петро Григоренко Представник на Заході Української Гельсінкської групи, в короткій промові заявив, що він вже не вперше зустрічається із колишніми вояками УНА. Це свідчить, що українці-вояки завжди найдуть спільну мову без огляду, по якій стороні фронту їм колись доводилося воювати. Так було тоді, коли творилася Армія УНР і так може бути в майбутньому. Майбутня Українська армія частинно складатиметься з вояків, які тепер носять чужу уніформу й вони будуть боротися за єдину, соборну самостійну Українську Державу. Сьогодні в Україні йде дальша боротьба, а нашим обов'язком тут є довести про це до відома світу.

У неділю, 2-го вересня ц. р. в залі Оселі „Верховина" відбувся концерт, який для гостей та учасників влаштувала Станиця Ню Йорк. Концерт присвячено музиці і слову легкого жанру. У ньому взяла участь знаменита танцювальна група „Верховинці" при Осередку СУМ-А в Ню Йорку під проводом п. Олега Гензи та при акомпаньяменті мистця акордеоніста п. Славка Косева. Група по-мистецьки виконала кілька народних танців. Додала чару до танцю „Верховина" п-і Галя Блага своїм сольоспівом, а п. Славко Косів на акордеоні по-мистецьки виконав музичну фантазію „Гуцулка".

Добре підготований чоловічий квартет „Каравана" в такому складі, як: М. Шкварко - музичний керівник, Степан Палка, Любомир Калинич та Роман Яськів - члени квартету своїм виконанням впровадив публіку в приємний настрій. Це й же квартет виповнив майже половину програми композиціями колишніх дивізійників — Олеся Білика „Циганка Тамара" і „Гарем" та члена квартету, Любка Калинича — „Світ тепер дуже модерний".

Програмою вміло провадив Степан Магмед, член Братства. Він, як знаний гуморист, розвеселював глядачів своїми дуже дотепними монологами.

## СОВЄТСЬКІ АҐЕНТИ...

(Закінчення зі стор. 1)

роти цієї світової організації, то уряд СССР використовує совєтських громадян для ведення своєї політики на цьому форумі, — твердив Шевченко, — і не зважає на жадні закони і розпорядження ОН. Кожний службовець, совєтський громадянин, мусить кожноденно прийти до совєтської місії, де він одержує інструкції, як повинен просувати політику СССР на цьому форумі і таким чином ці службовці із СССР в ніякому разі не є подібними до урядовців з інших країн, які затруднені в ОН, — заявив Шевченко.

Чинники ОН покищо не зайняли виразного становища до інтерв'ю А. Шевченка, кажучи, що вони не запізналися з текстом передачі „Бі-Бі-Сі", але вони в загальному обвинуватили Шевченка в „ренегатстві". Один з речників ОН заявив, що Шевченко був один з тих, які не додержувались правил, існуючих в ОН, додаючи, що він їх ламав і тому ОН мусять, мовляв, стосувати обережність щодо його заяви. Також Віктор М. Лєсьовский відмовився коментувати цю справу.

## Відзначення сотої річниці народження Симона Петлюри в Міннеаполісі

У неділю 3-го червня ц.р., у залі Українсько-Американського Дому в Міннеаполісі, старанням Відділу УККА Міннесоти особливо урочисто відзначено соту річницю народження великого будівничого української держави, Головного Отамана Військ і Голови Директорії Української Народньої Республіки сл. п. Симона Петлюри.

На цей раз Управа Відділу УККА доклала багато старань і труду для того, щоб гідно відзначити найвидатнішого борця за волю України XX століття.

При заповненій залі святкування розпочалося внесенням національних українського та американського прапорів Союзу Українських Ветеранів, Союзу Ветеранів Українського Ресистансу, ОДУМ-у і СУМ-а. Горнист Марко Филонович відіграв військову Зорю. На команду прапороносці і всі присутні в залі віддали пошану Головному Отаманові.

Після встановлення прапорів, під акомпаньямент п-і Кіри Цареградської, відомий соліст хору „Дніпро" Славомир Луців проспівав американський гимн, український національний гимн „Ще не вмерла Україна" співали всі присутні в залі.

Відкриття свята перевела довголітня і зокрема активна голова Відділу мгр Люба Менжега, яка також представила головну доповідачку д-р Марусю Бек з Детройту. Привітавши гостю, п. Менжега, цитуючи слова з англомовного часопису „Боффало Експрес" сказала, що „д-р Маруся Бек є щасливою власницею двох далеких спадщин, бо присвятила себе плеканню ідеалів двох народів", американського й українського. Одначе, зокрема в останньому часі вона всеціло присвятила себе українській справі, бо український народ поневолений і найбільше потребує її допомоги. Пані Менжега назвала гостю „ідеалом української жінки, яка має соняшне серце і не затемнений хмарами страху й сумніву розум."

Вступне слово перед доповіддю виголосив відомий військовик, сучасник і співробітник Симона Петлюри генерал Василь Филонович, який знаючи особисто Симона Петлюру, цікаво насвітлив найголовніші риси його характеру та його безпосередній духовний зв'язок з українськими народними масами, який мав на них великий вплив. Українські народні маси і вояцтво безможно вірили С. Петлюрі, бо він воскресив серед них велику любов до Батьківщини і тому в часі визвольних змагань став неперевершеним вождем українського народу за волю України.

Д-р Маруся Бек, яку на цей вечір нам пощастило запросити, як головного промовця, давновідома на терені Америки й Канади, як одна з найкращих промовців. Вона глибоко проаналізувала давнє-минуле українського народу і зокрема зупинилася над новою епохою XX століття, в якій жив і діяв Симон Петлюра, як найвидатніша особистість в часі будівництва нової народоправної української держави. Вона, сказала, що в цій новій добі нашої історії її найбільше захоплює постать Симона Петлюри, він бо був речником і будівничим тієї української держави, якою була Українська Народна Республіка, бо він був соборником і демократом і непохитно віряв в цю державу, бож саме Петлюра „чітко і ясно накреслив нам шлях, по якому маємо йти".

Д-р Маруся Бек глибоко вірить в український народ, бо на свому історичному шляху він пережив не одну Голгофу і після кожної з них відроджувався. Бо в нього є велика непоборна духова й національна сила, яка передається з покоління — в покоління. Яскраві зразки того духа блискуче проявлялися і в нашому столітті — в добі Симона Петлюри. Згадати б лише Крути, Листопадовий Звив, Базар, Зимові Походи та багато, багато інших смертельних боїв.

На закінчення цієї знаменитої доповіді вона поклала перед українцями вимогу жертвенної праці, тому то до всіх і до себе поставила різні питання ідеологічного змісту.

Кожен з нас, — продовжувала д-р М. Бек, — як член української нації, має чесно і віддано виконувати всі свої обов'язки і тоді тільки можна сповідатися, що знову воскресне і відродиться та Українська Народна Республіка, яку створив і боронив і нам ці ідеї передав сл. п. Головний Отаман Симон Петлюра. За цю зворушливу доповідь присутні вшанували доповідачку повстанням з місць і довготривалими оплесками.

На високому рівні поставлено і мистецьку частину програми, в якій виступили такі відомі в нашому місті декляматорки, як: Ольга Хоролець, яка виконала вірш Миколи Дербуша,присвячений „Симонові Петлюрі" і Леся Ґелецінська, яка декламувала вірш Бориса Лисянського п.з. „Пам'яті Симона Петлюри". Обидві пані вив'язались із своїх завдань зразково.

На особливу увагу в мистецькій програмі заслуговує хор „Дніпро" під керівництвом довголітнього і відомого дириґента Миколи Бриня, який своєю невтомною працею поставив цей хор на високий рівень хорового мистецтва, який часто репрезентує нашу громаду серед неукраїнського громадянства та має вже досить великий дорібок своїх власних добре наспіваних платівок.

На цей раз хор „Дніпро" майстерно виконав такі пісні: „Ой у лузі червона калина" — О. Кошиця за М. Колессою, „Карпатські січовики"—слова Я. Славутича, муз. Г. Китастого, „Синя чічка" — стрілецька пісня гармонізації Кіри Цареградської, „Ой у полі жито" — обр. Г. Китастого, гармонізація на мішаний хор Кіри Цареградської, сольо п. К. Цареградська, „Уперед, хто не хоче конати" — слова П. Грабовського, муз. Л. Ревуцького. Фортепіяновий супровід цього концерту належав до молодого і талановитого студента музики Петра Цареградського. На закінчення концерту всі присутні обдарували виконавців довгими і голосними оплесками та з вдоволенням ще довго говорили про цей вечір.

А. Семенюк

## Совєтські „реліквії слави"

Дрогобич. — „У переддень 40-річного ювілею воз'єднання західноукраїнських земель у єдиній Українській Радянській державі в прикарпатському селі Опори відкрився музей возз'єднання", — інформує київська „Радянська Україна". В газеті дальше надруковано пояснення чим замітне це село, в якому створився музей: тут, в селі Опори, на Дрогобиччині жив „відомий публіцист і громадський діяч" Кузьма Пелехатий, який в1927-1928 роках заснував прогресивну газету „Сельроб", а від 1939 року він працював головою Львівського облвиконкому. Тому ж і за його „заслуги" значна частина музейних експонатів присвячена К. Пелехатому, а також його „товаришам по боротьбі за щасливе сьогодення".

У матеріялах і документах музею — „реліквіях слави", як їх називає газета — можна прочитати про перших комуністів і комсомольців цих околиць, про „боротьбу за зміцнення Радянської влади на оновленій землі". В окремому музейному розділі п. н. — „Здійснення вікових мрій", можна знайти вислови про „торжество Ленінських ідей, про досягнення оновленого краю". В останньому відділі цього музею знаходяться матеріяли і документи „про дружбу народів нашої багатонаціональної країни, про щастя жити, працювати, творити і вчитися під сонцем Радянської влади. Музей возз'єднання стане одним із центрів Дрогобицького райкому партії по роботі виховання трудящих у комуністичному дусі", — розкриває справжню суть справи створення цього музею „возз'єднання" газета „Радянська Україна".

*БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!*

## ✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

**ВАСИЛЬ РЕШІТНИК**, член УНС, Відд. 341 ім. Головінського помер 1 лютого 1979 р. на 86-му р. життя. Членом УНС став 1938 р. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся на цвинтарі Елфин у Віндзорі, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Мудрий, секр.

**СТЕФАНІЯ ЛУКІВ**, членка УНС Відд. 14 Т-ва Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж., померла 7 лютого 1979 р. на 56-му р. життя. Нар. 1923 р. в Плавутичах Вел., Україна; членкою УНС стала 1971 р. Залишила у смутку матір Катерину в Україні, чоловіка Івана, синів: Олега й Ігоря з дружинами, внука та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 10 лютого на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
М. П. Отрок, секр.

**БЕССІ ТКАЧУК**, членка УНС Відд. 121 св. Михаїла в Ром, Н. Й., померла 14 лютого 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1895 р. в Рогатині, Зах. Україна; членкою УНС стала 1929 р. Залишила у смутку синів: Вілліяма й Івана, 2 внуків, сестру Марію та багато сестер і братів в Европі. Похорон відбувся 16 лютого 1979 р. на цвинтарі св. Марії у Ром, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Дж. А. Кобіто, секр.

**МАРІЯ ВАНДА**, членка УНС Відд. 127 св. Миколая в Боффало, Н. Й., померла 6 березня 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1892 р. в Україні; членкою УНС стала 1933 р. Залишила у смутку матір Бессі, дітей: Анну, Катерину, Перль, Юлію, Михайла й Івана; 3 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 10 березня 1979 р. на цвинтарі Голі Крос в Лякавана, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

**МЕЛАНІЯ БУНЕЦЬКА**, членка УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаґо, Ілл., померла 28 січня 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1892 р. в Бориславі, Україна; членкою УНС стала у 1956 р. Залишила у смутку сина д-ра мед. Володимира, 4 внуків, 4 правнуків, сестру Анну в Україні та багато сестрінків і братанків в Україні і Польщі. Похорон відбувся 1 лютого 1979 р. на цвинтарі Вісина Фратернал у Вісина, Ілл.

Вічна Їй Пам"ять!
Управа

**НАДЯ КОГУТ**, членка УНС Відд. 19 ім. Д. Галичина в Ню Йорку, померла 15 березня 1979 р. на 56-му р. життя. Нар. 1923 р. в Соснові, пов. Підгайці, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1966 р. Залишила у смутку чоловіка Мирослава, сина Богдана, сестру Евгенію з чоловіком, брата Богдана Крушельницького з дружиною та близьку дочку Тересу з чоловіком, і дальшу родину в Україні, ЗСА і Канаді. Похорон відбувся 20 березня 1979 р. на цвинтарі ст. Реймонд в Бронксі, Ню Йорк.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман С. Голіят, секр.

**ІВАН ЛИВА**, член УНС Відд. 130 в Ню Йорку, помер 29 квітня 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р.; членом УНС став у 1941 р. Залишив у смутку дружину Анну і синів: Террі і Володимира. Похорон відбувся 3 травня 1979 р. на цвинтарі Кальварії в Лонг Айленд Сіті, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

**МАРІЯ ЯРЕМКО**, членка УНС Відд. 168 св. Василія в Перт Амбой, Н. Дж., померла 23 квітня 1979 р. на 61-му р. життя. Нар. 1918 р. в Брукліні; членкою УНС стала у 1971 р. Залишила у смутку дочку Марію Анну Панік. Похорон відбувся 25 квітня 1979 р. на цвинтарі Альпайн в Перт Амбой, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Бабин, секр

**ІВАННА НАВЕЛЧАК**, членка УНС Відд. 54 Т-ва Укр. Січ у Валлінґфорд, померла 24 квітня 1979 р. на 81-му р. життя. Нар. 1897 р. в Україні; членкою УНС стала 1948 р. Залишила у смутку сина Івана і дочку Неллі. Похорон відбувся 27 квітня 1979 р. на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Террвілл.

Вічна Їй Пам'ять!
В. Добчанський, секр.

**БРОНИСЛАВА МАКСИМЧУК**, членка УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., померла 30 квітня 1979 р. на 79-му р. життя. Нар. 1900 р. в Бромбергу, Німеччина; членкою УНС стала 1951 р. Залишила у смутку чоловіка Юліяна, дочки Мирославу і Роману з родиною. Похорон відбувся 3 травня 1979 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам"ять!
Михайло Семків, секр.

**ДЖЕЙМС БОЙКО**, член УНС Відд. 316 Укр. Горож. Клюбу в Рочестері, Н. Й., помер 1 квітня 1979 р. Нар. 1922 р. в Рочестері, Н. Й.; членом УНС став у 1941 році Залишив у смутку дружину Рут і 3 братів. Похорон відбувся на цвинтарі Вайт Гевен Меморіял Парк, в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

**ВАСИЛЬ СТАШКО**, член УНС Відд. 57 свв. Петра і Павла в Коговс, помер 26-го квітня 1979 р. на 84-му р. життя. Нар. 1892 р. Членом УНС став 1917 р. Залишив у смутку три дочки: Марію, Катерину і Теодору. Похорон відбувся 29 квітня 1979 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорді.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Савків, секр.

**АННА СМЕТАНЮК**, членка УНС Відд. 325 Т-ва Запорозька Січ в Брукліні, Н. Й., померла 27 квітня 1979 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в Тернополі, Україна; членкою УНС стала 1941 р. Залишила у смутку синів: д-ра Михайла й Івана та дочки: Юлію і Гелену. Похорон відбувся 10 травня 1979 р. на цвинтарі Сайпресс Гіллс в Джамайка, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Вілліям Цюпа, секр.

**АННА ВИХРІЙ**, членка УНС Відд. 131 ім. митр. Андрея Шептицького в Чікаґо, померла 16 березня на 82-му р. життя. Нар. 1897 р. в Раковець, пов Підгайці. Залишила у смутку дочки: Марію і Ярославу з чоловіками, сина інж. Петра з дружиною, 6 внуків та близьку і дальшу родину в Україні, Канаді та ЗСА. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

**КАТЕРИНА ЧЕРНЯК**, членка УНС Відд. 253 Сестрицтва в Лудлов, Масс., померла 30 квітня 1979 р. на 81-му р. життя. Нар. 1897 р. в Зах. Україні; членкою УНС стала 1928 р. Залишила у смутку чоловіка Ансона, дочку Ольгу, 2 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 3 травня 1979 р. на цвинтарі Айленд в Лудлов, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Гаврилів, секр.

**РОЗА МАКАР ТКІЧУК**, членка УНС Відд. 348 ім. О. Басараб в Янґставн, Ог., померла 28 квітня 1979 на 80 р. життя. Нар. 1899 р. Західній Україні; членкою УНС стала 1944 р. Залишила у смутку синів: Петра і Мирона, 5 внуків і брата Івана. Похорон відбувся 1 травня 1979 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбурґу, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Макар, секр.

**ІВАН ХОДАК**, член УНС, Відд- 192 Т-ва Запорозька Січ в Геркімер, Н. Й., помер 12 березня 1979 р. на 84-му р. життя. Нар. 1895 р. на Україні; членом УНС став 1942 р. Залишив у смутку дружину Анну, 2 дітей і 2 внуків. Похорон відбувся 15 березня 1979 р. на цвинтарі св. Иосифа в Гакенсак, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа


Українська Вільна Академія Наук у США

В рік відзначення сторіччя народження Симона Петлюри пізнаймо його як публіциста і борця за українську правду.
*Читайте книги, що складаються виключно з писань Симона Петлюри.*

**СИМОН ПЕТЛЮРА. СТАТТІ, ЛИСТИ, ДОКУМЕНТИ**

Том I, вид. 1956 р., 480 стор., ціна 12.00 амер. дол.
Том II, вид. 1979 р., 680 стор., містить індекс до обох томів, ціна 22 амер. дол.

Обидві книги ілюстровані, в твердій оправі, пересилка кожної книги 1.00 дол.

Замовлення надсилати на адресу:
The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.A.
206 West 100th Street • New York, N.Y. 10025

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ НАЙКОРИСНІШЕ
у Федеральній Кредитовій Кооперативі
**„САМОПОМІЧ"**
в Ню Йорку

Дивіденда від ощадностей **6.5%** з чвертьрічним нарахуванням

- ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ відповідно до ощадностей — АЖ ДО ВИСОТИ $2.000.00
- ОДНО ДО ШІСТЬ РІЧНІ ОЩАДНОСТЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ від 6.75% до 8% річно — з чвертьрічним нарахуванням.
- ПОЗИЧКИ ОСОБИСТІ ТА ГІПОТЕЧНІ (мортґеджі) на догідних умовинах сплати.
- ПОЗИЧКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО ВИСОТИ $10.000.00 на кошт Кооперативи.
- ПОЗИЧКИ НА АВТА.
- СТУДЕНТСЬКІ ПОЗИЧКИ — до сплати після покінчення студій.
- Вільний від прибуткового податку ПЕНСІЙНИЙ ФОНД (IPA) НА 8% РІЧНО.
- ЧЕКОВІ РАХУНКИ (SHARE DRAFT)
- ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ ТА ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ знаної в цілому світі фірми American Express

АДРЕСА
SELF RELIANCE (N.Y.) FEDERAL CREDIT UNION
108 Second Avenue ■ New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 473-7310

HNIZDOVSKY
WOODCUTS, 1944 - 1975
A Catalogue Raisonne by ABE M. TAHIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY
Price $75.00 hard bound. Postage and handling one dollar.
New Jersey residents add 5% sales tax
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

*З громадою і для громади!*
*В ощадностях наше майбутнє!*

**УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ**
UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

- ПЛАТИТЬ ВИСОКІ ВІДСОТКИ, А САМЕ: від біжучих ощадностевих конт 5¼%, обчислюваних на місячній базі; від СЕРТИФІКАТІВ 5¾%-8%, залежно від суми і часу, на який вкладається.
- "MONEY MARKET" СЕРТИФІКАТИ — мінімум $10.000 на 6 місяців — приносять біля 10% дивіденди.
- КОЖНЕ КОНТО МАЄ ДЕРЖАВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, F.S.L.I.C., до суми $40,000.
- ДЛЯ БАЖАЮЧИХ КУПИТИ дім, підприємство, чи будь-яку посілість Українська Щадниця дає позики (mortgeges) на дуже догідних умовах сплати.
- ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ дає правні і нотаріяльні поради; згрошевлює заробітні і соціяльно-обезпечені чеки; продає державні бонди; видає подорожні чеки (Travelers Cheques), грошеві перекази (Money Orders) і т. п.
- ПРАЦЮЮЧІ у власних підприємствах, або в таких, що не забезпечують їх пенсійним фондом, можуть відкрити в Щадниці ПЕНСІЙНЕ КОНТО — IRA, вкладаючи на це по $1,500 річно. Гроші зложені на пенсійне конто відтягається опісля від приходового податку (Income Tax).
- ГОДИНИ ПРАЦІ: кожного дня, крім суботи, від години 9:00 рано до 3:00 по пол.; в п'ятницю до 7:00 вечора.

Телефон Української Щадниці:
DA 9-7080. DA 9-7081

Телеф. (201) 372-0468



ROSE-HILL MONUMENTS'
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.
Granite • Marble • Bronze

• REAL ESTATE •

Florida: Venice, Warm Mineral Springs, Nortport.
КУПНО-ПРОДАЖ НЕРУХОМОСТЕЙ
Daria Lomnyckyj — Realtor Associate
AZURE REALTY, INC. REALTORS
325 W. Venice Ave., Venice, Fla. 33595
(813) 485-9602, evenings 488-8536

Незвичайна нагода набути в поблизу української церкви і школи
3-РОДИННИЙ ДІМ
(5½ + 5½ + 4 кімнати). Sanford Ave., Irvington, N.J.
Tel. Broker (201) 374-3173

• РІЗНЕ •

МЕД ЦЕ ЗДОРОВ'Я
Вже є свіжий мед, гречаний, липовий і лісовий. Три ґальони за $39.50, в додатку дістанете живокість лікарський, пергу і прополіс. Кличте як їхати.
(201) 327-6072 М. Сурмач.

• HELP WANTED •

ПОТРІБНО СЕКРЕТАРКИ
урядники до адвокатської канцелярії, знання машинописання,стенографії, українська мова.
Платня за домовленням
Тел.: (212) 254-2260

MAINTENANCE MECHANIC
Must know all apartment house repairs and have own tools. Excellent salary, all benefits.
Call (212) 672-3800

TOOL & DIEMAKER
1st CLASS
Experienced on progressive and compound dies.
Permanent position with full company paid benefits that include dependents.
Call for interview appt. (201) 933-0220. Mon.-Thurs. Between 9 a.m. & 4 p.m.
BREVEL MOTORS
Broad 7 16th Sts., Carlstadt, N.J.
Equal Opportunity Employer M/F

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz
J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3585 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
•
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.